

Tára postai
plátte in num.
No. 224715/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj

16.
Elev
övre
földi
földi
délés
K.E.L.
dóság
Cikke
rás

Dr. Donosetter Robert
Budapest
Diszter 2 1.00

MELET

ESTI ÚJSAJAT

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Nát-
szegi Ernő, Strada Matei Mile 6.

Kedd, 1935. június 25.

3695. EV.
SZIVAN 24.

XVIII. EVF.
138. SZÁM.

Az alkotmányos front

Averescu marsall és George Bratianu Clujon gyűléseztek vasárnap. Abból amit mondtak, csak kevés fogja meglátni a napvilágot.

Mindenestre jellemző: a jelszavak, amelyekkel a két politikus az alkotmányos front jegyében elindult a tömegek meghódítására, Maniu arzenáljából kerültek ki. Maniu politikai felfogását képviselik.

A volt miniszterelnök azonban még akkor is, midőn „erős” hangot használt politikai gyűléseken, meglegedett azzal, hogy áttetsző utalásokat tegyen, érthető célzásokkal fejezze ki gondolatait. Az „alkotmányos front” ezt használja ki most és az eredetiség igényével lanszíroz jelszavakat, amelyekről meg vannak győződve, hogy megfelelő agitációs eszközként használhatók fel a tömegek meghódítására.

A belpolitika radikálizálódásának újabb jelensége az „alkotmányos front” zászlóbonása.

A jobboldal a zsidókérdést, Mihalache a paraszti államot állította radikális megoldásként propagandájának tengelyébe. Az „alkotmányos front” az alkotmányos kérdés bizonyos személyi vonatkozásait. A radikális jelszavak egymással való konkurenciája a végsőig fokozhatja a szenvedélyeket.

Es félt, hogy éppen emiatt a belpolitikai válság, amelynek előjelei már mutatkoznak, nem fog-e olyan megoldásra torkollani, amely az erős kezűt állítja feülről a pártok agitációjával szemben.

Nem valószínű, hogy ez a megoldás szem előtt fogja tartani az angol parlamentarizmus szigorú szabályait.

A német pogányság ünnepe

Mindama állítólagos keresztények okulására, akik különböző fajvédelmi és antiszemita elméleteiket a civilizáció mázával szórtnék bevonnai: tegnap Németországban megkezdődött az ősi germán pogány hit újábrándításának nyílt és minden szeméremtől mentes ünnepe.

A német nemzeti szocializmus végleg levetette álarcait és most már teljes nyíltsággal dobja szüha mindama gátlásokat, amelyeket a kereszténység eddig szelidítő és fékező erővel rakott a barbár germán törzsek vállaira.

Am ha őszinték akarunk lenni: a német nézők eme nyíltsága sok vonatkozásban tisztességesebb, férfiasabb és bátrabb, mint ama fajvédők és antiszemiták tevékenysége, akik pogány és barbár elméleteiket a kereszténység bontásába burkolták.

A tegnapi németországi ünnepek az ősemberi szenvedélyek szabadjára engedésének ünnepei és egyben glorifikálási voltak. Wotan és Thor, az ősgermán vadásig istenei a vérengzés, a gyilkosság, a háború istenei s Baldur von Schirach, a hitler-ifjak vezére, ehhez a valláshoz és ezekhez az istenekhez következők aiktör, amikor hivat a hősi halál iránti rajongásra és a háború istenítésére eskette fel.

Nem kevésbé őszinte hangokat hallottat a Forpulens főtábornok és főminiszter Göring is, amikor Németország újábrándítását a fegyverek csillogásában aposztrofálta, tehát abban a kámbalizmusból, amely az élet egyetlen céljának az élet kiirtását és legyilkolását látja.

Ezek az elvek természetes velejárói minden fajvédelmi elméletnek, amely saját fajtájának barbár és bornirt önimádatán, a többi fajták lenézésén alapul s a lenézésen túl a többi fajták kiirtására vagy legalább is elnyomására irányul.

A kereszténység, legalább is alapelveiben, a fajták egyenranguságát, az emberszeretet költetését hirdette és hirdeti mindmáig. Ez az elvek csak gátló hatással lehetnek és vannak minden fajvédelemre, mely a kámbalizmus őstani szerint a természetességet, tehát az ősemberi őstönök uralmát tartja minden emberi tanok között a legüdvözletibbnek.

Azok, akik még hisznek vagy hittek abban, hogy a fajvédelem pártjai és hívei, de elsősorban a nemzeti szocialisták bekapcsolhatók az európai keresztény civilizáció kereteibe, akik elhiszik, hogy a nemzeti szocializmus megállhat a vér és a pusztítás eszméje és eszékévé nélkül, azok bő tanulságot meríthetnek azokból az ünnepekből, amelyek

Baldur von Schirach a „boldog” hősi halálra eskette fel a Hitler-ifjakat

A régi pogány hit feléledését ünnepelték tegnap Németországban

Göring a fényes fegyvereket dicsőítette, melyek biztosítják Németország biztonságát. Lübeckben nyolcszáz máglyát gyújtottak Thor és Wotan ősgermán istenek tiszteletére

Berlin, június 24. (Rador.) Egész Németországban tegnap a nyári napfordulót ünnepelték, mint a régi német hit újábrándításának napját. Lübeckben a hitlerista ifjuság éjfélkor a lucfenyőkkel beültetett dombokon 800 máglyát gyújtott és trombiták s dobok hangjai mellett, barbár felkiáltásokkal ünnepelték a nap győzelmét a sötétség felett.

Baldur von Schirach beszédet intézett az ifjusághoz, többek között ezeket mondva: E máglyák által a német törzs közli a német törzssel, láng a lánggal a faj véreinek összekapcsolódását. Szent tűz emelkedik az ég felé. A láng körülveszi a nép összes fiait, tüzes láng, lángra lobbantja a német fiatal-ságot, hogy éjjen a szabadság és igazságért és a hazáért.

Ezután a fiatalság ünnepélyes esküt tett, hogy ellankadás nélkül fogja életét feláldozni a hazáért.

Hasonló ünnepélyt tartottak Nürnbergben is, ahol jelen volt Göring is. A Hesselbergdombon tartották az ünnepélyt, amelyen valaha Thor és Wotan német isteneknek áldoztak. Göring beszédében hangsúlyozta, hogy ez a szent ünnep különös jelentőséggel bír a német faj összes fiaira. Nem sokat számítanak az egyházak és dogmák közti veszekedések, fontos, hogy a nép higgyen a jövőben. Hogy Nagy-Britannia elismerte a birodalom jogait, azt azért tette, mert az ő ereikben is ugyanaz a német vér folyik. A legnagyobb csodája a jelennek népünk újábrándítása. Ezen újábrándítás következményei azok a fényes fegyverek, amelyek a biztonságot garantálják. Az elkövetkező év nagy erőfeszítéseket kíván tőlünk, legyetek egyszerűek s megállás nélkül örködjetek a haza érdekében.

Megalakult az új jugoszláv kormány

Stojadinovic deignált miniszterelnök alakította meg a széles koncentráción alapuló kormányt. Korosec, Spaho és több horvát parasztpárti képviselő is helyet kapott a kormányban

Belgrád, június 24. (Rador.) Pál régensherceg tegnap, vasárnap folytatta a kihallgatásokat. Délelőtt Jovanovic, a volt szerb agrárpárt elnöke, majd Korosec apát, a szlovén klerikálisok vezére, ismertették álláspontjukat a régens tanács előtt.

Hétőn délelőtt a régens tanács Stojadinovic volt pénzügyminisztert bizta meg kabinetalakítással. Előzőleg Pál régensherceg még audiencián fogadta Spahot, a boszniai muzulmánok vezérét és Hodjerát, a jugoszláv néppárt elnökét. Azt hiszik, hogy Korosec apát és Spaho belépnék a kormányba. Az új kormányban átmeneti jellege lesz, új választási törvényt fog készíteni titkos választójoggal. Spaho hívei bemennek a parlamentbe, míg a horvátok továbbra is távolmaradnak, de nem fognak nehézségeket okozni a kormányban.

Külgyminiszter valószínűleg Purics, jelenlegi államtitkár lesz.

Ugy hírlik, hogy Korosec és Spaho megszerzték a horvátok semlegességét is, azon az áron, hogy új választásokat helyeztek kilátásba. Jéftics az új kormányban nem vállalja a külügyi tárca vezetését sem. Ezért lesz Purics, eddigi külügyi államtitkár az új külügyminiszter.

Angol politikai körökben a Belgrádból érkezett jelentésekkel kapcsolatban meglepéssel mutatnak rá arra, hogy a diktatura idején tértelenre kényszerített régi pártok kezdik visszanyerni szerepüket, amennyiben a kibontakozási tárgyalások során a pártve-

zerek s közöttük számos ellenzéki vezető, elmondhatták véleményüket a helyzetről s közölhetik igényeiket is. Valószínű, hogy az új kormány ki fogja békíteni a horvátokat, új választási törvényt szavaztat meg s azután kirítja a választásokat.

Belgrád, június 24. Az esti órákban érkezett jelentés szerint Stojadinovic a következőképpen alakította meg kormányát: Miniszterelnök: Stojadinovic, had és tengerészeti miniszter: Ziszkovic tábornok, belügyminiszter: Anton Korosec, a szlovén néppárt elnöke, volt miniszterelnök, közlekedésügy: Mehmed Spaho, a boszniai muzulmánok vezére; pénzügyminiszter: Dusan; közjótét: Preha, horvát parasztpárti képviselő; földművelésügy: Sztankovic; igazságügy: Milan Vrebanovic; testnevelés: Komnenovic, volt horvát parasztpárti képviselő; bányá- és erdőügy: Ignat Stefanovic; közoktatásügy: Stosics; közmunkaügy: Bobics; tárcanélküli miniszterek: Dzura Jankovic és Behmen.

Véres összeütközés Belgiumban nemzeti légionisták és szocialisták között. Brüsszelből jelentik: A tornai nemzeti légió helyi szekciójának megalakítása alkalmával több száz gárdista felvonult a város uccáin, egyenruhába öltözöttek. A szocialista és kommunista csoportok ellentüntetést rendeztek. Véres összeütközés keletkezett, amelynek folyamán 8 személyt súlyosan megsebesítettek.

az ellenséges törzs legyőzése esetében.

A német nemzeti szocialisták ugyan még nem emelték vallási törvényeik közé az on berevést, de minden más vonatkozásban alig különböznek azoktól a primitív pogányoktól, akik ma már inkább kereszténynek, mint ők vagy legalább is rövidesen különb keresztényekké lesznek.

VILAG TUKRE

A mai Finnország

Finnországról keveset lehetett hallani még abban az időben is, amikor orosz fenetőség alatt autonóm nagyhercegség volt. Csak 1899-ben, amikor a kiméltlen oroszosítás kezdődött, figyeit fel a világ az „ezer tő” országára. A világháború fontosabb eseményei messze Finnországtól zajlottak le, 1917-ben megint sokat beszéltek róla, abban az időben, amikor függetlenségét harcait vívta. A világháború végén, amikor Finnország mint független köztársaság néhány évig Svédországgal konfliktusban volt az Aland-kérdés miatt, ismét beszéltek róla. Azután a l. tárállomakkal történt megállapodásaival foglalkozott az európai közvélemény. Azóta, mintha megfeledeztek volna róla.

1930-ban megint beszéltek Finnországról és pedig a lappó-mozgalommal kapcsolatosan. A finnországi parasztok mozgalmá volt ez a kommunistákkal szemben. Ez év júniusában forradalmat vártak és a világsajtó elküldte képviselőit az országba. De csalódtak, mert sem forradalom, sem puccs nem ütött ki. Finnország belpolitikai változása nyugodt, törvényes formák között ment végbe. Új kormány alakult és a parlament elfogadott olyan törvényeket, amelyek a kommunistákat kikapcsolták a közéletből. Össze új választásokat írtak ki és a törvényhozásba a polgári többség jutott, amely az eddigi kommunista-ellenes törvényeket ujjakkal tetézte. A lappó-mozgalom folytatódott, de egyre vesztett lendületességéből, részint azért, mert nem tudott az alkotmánymódosítást szolgáló programot adni, részint, mert a polgári érteimi többség elítélte a j. á. okokat a politikai ellenfelekkel szemben tanúsított eljárását. A lappó-mozgalom, amely azután tisztára a nagyparasztok érdekeit képviselte, ügyetlen kezekbe került, akik folytonos puccsokat terveztek. Végül 1932 tavaszán a lappó-mozgalom meg is szűnt.

Finnországban ismét nyugalom uralkodik. A kormány nagy sulyt helyez az idegenforgalomra és két év óta rengeteg turista látogatja az érdekes országot. Sok a látni- való Helsingforsban, amelynek parlamenti épülete az architektúra valóságos csodája. A kormány az agrárok, haladók és a svéd néppárt tagjaiból áll, élén Kivimäki miniszterelnökkel. A kormány mellett gazdasági tanács működik. A demokráciának még gyökerei vannak a nép öntudatában. Legfőbb támasza a szociáldemokrata párt amely az 1930 os veresége után 1933-ban ismét 78 taggal van képviselve a parlamentben, amely 200 mandátum felett rendelkezik. A polgáriak között is számosan a demokratikus elvekért harcolnak.

A politikai élet egyik állandó problémája a nyelv kérdés. Az 1919-i alkotmány szerint ugyanis egyaránt a finn és a svéd az ország nemzeti nyelve. A két nyelvcsoporth kulturális szükségletei, egyazon évek szerint elégtétlenek ki” az alaptörvények értelmében. A svéd kisebbség (10%-a a lakosság-nak) jogai tehát garantálva vannak. Finnország svédjei kulturális és gazdasági tekintetben a lakosságnak nagyon nívós rétege és Finnország függetlenségi harcában a finnek előlél harcoltak. A finn „hazafiak” azonban nem elégszenek meg hogy a finn nyelv a közigazgatásban, a politikai életben és az iskolákban érvényesül. Tiszta finn nemzeti államot követelnék a svéd nyelv rovására. A finn nép ugyanis nem tudja elfelejteni azokat az idöket, amikor az uralkodó svéd felső réteg nem akarta elismerni a finnek politikai aspirációt.

Az utóbbi idők nyelv-háborúsa főleg a helsingforsai egyetem körül zajlott. Most az egyetem még kétnyelvű s a 7000 diák közül 1200-an svéd nyelven beszélnek. A finn és a svéd oktatás ebben az arányban oszlik meg. A professzoroknak mindkét nyelvet bírniuk kell írásban és szóban. Ezzel a helyzettel a finn hazafiak nincsenek megelégedve: ők a tiszta finn egyetemet követelik Helsingforsban, míg a svédek számára átengednék Abo egyetemét, amely azonban korántsem elégti ki intézeteiben és tanszékei fogyafélcosságában a tanuló ifjuság és a kut. J tudósok igényeit. A kormány újabb törvényjavaslá-

rek

MEK

MINTÁK
A LEGU.

OT

EL
MEK

TI
AK

SOARA
FERDINAND 7
LACE

SIBIU
REGINA MARIA 34
HELTAEUGA:SE

jezzék ki Olaszországnak
pen folytatott politikája el-
Svájban ille össze, amit
szerint a svájci hatóságok
ngedni.

felvehető
át

műgyetemek, akadémiák
amára a következő maxi-
meg: a bucaresti tech-
soaraira 200, a bucaresti
miára 350 az előkészítő
ga utján 150-et fognak az
ani. Clujon 250, amelyből
engednek át.

indazon osztálytársaimat,
felsőkereskedelmi iskolában
ztek, hogy a huszéves ba-
őker 30-án, vasárnap délelött
kereskedelmi iskola tanári
enni sziveskedjenek. Az
ság nevében: Fisch László.
Viteazul 7.

könyv- és Lapkiadó R. T.
Strada Baron L. Pop 10
tefon: 9-77.

RENZURAR

NARCISSÉ BLEU
A FENSZÉGES
PÁRISI KÉPMŰVÉZ
Mury
MŰVÉSI ARCFESTÉK
CIGÁRÁK ARCFESTÉK
KÉPZŐMŰVÉSI ÉS KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYOKAT

tet dolgozott ki a nyelvkérdés végleges rendezése tárgyában.

Egy tekintetben a finn nép teljesen egységes, ez pedig Finnország szabadsága. Finnország védelmi szellemét legjobban fejezi ki az önkéntes védelmi testület organizációja. E szervezetnek ma 100.000 tagja van és feladata békében biztosítani a belső nyugalmat, háborúban pedig támogatni a reguláris hadsereget. Kiegészítője a védelmi testületnek a „Lotta Svaerd” nőszervezet, amely a katonai segédrendszert látja el. Tagjainak száma: 80.000.

Finnország külpolitikája főleg arra irányul, hogy tartsa távol magát az idegen hatalmakkal való szövetségtől. A keleti paktum tervével szemben is tartózkodó.

Finnország ama államok egyike, amely a világkrízisből legelőször ocsudott fel. A mezőgazdasági állapotok egyre javulóban vannak, az ipar majdnem teljes kapacitással dolgozik és a külkereskedelmi mérleg állandóan javul. Tavaly az exportfelesleg 1400 millió finn márkát tett ki. Különösen a faipar és papírgyártás mutat nagy lendületet. Évről-évre új fagymentő telepek létesülnek és a papírgyárakat folyton bővítik. A munkanélküliek száma csökkenőben van. 1935 elején számuk 18.000 volt. A világ egyik legelőszőbb országa. Annak ellenére, hogy a finn valuta együtt zuhant az angol fonttal, az élelmiszerárak nem estek.

V. POP modern szobafestő és mázoló

Cluj, Str. Berde 2. Épület- és szobafestés modern mintákkal és modern módszerekkel. Különlegességek: Furniross és színes butorspricelés (dukolás) a legújabb eljárások szerint. Tömegcikkkel mázolás és fényezés. Elsőrendű kivitel garancia mellett. Olcsó árak.

A KÖNYVNAPEMEKEI LEPAGE-nál, Cluj

Jókai Mór:

Az új földesur

Teljes kiadás, 234 lap, egészvászonkötés 96 lej, fizve 66 lej.

Endrei Zalan:

A magyar költészet remekei

Irodalomtörténeti összefoglalással, 424 lap, egészvászonkötésben 79 lej.

Mikes Kelemen:

Törökország levelei

Teljes kiadás, 378 lap, egészvászonkötésben 80 lej.

Kuruc költészet

A magyar költészet remekei, 236 lap, egészvászonkötésben 79 lej.

Móricz Zsigmond:

Galamb papné

Vászonkötésben 89 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. Ha beküldi: franco. Rendeljen azonnal, mert hamar elfogy. Kérjen könyvnapjegyét Lepage-tól Cluj.

Eredménytelenül végződött a klacionista világszövetség krakkói konferenciája

Felbomlott a klacionisták világszövetsége és új szervezet alakult a demokratikus és progresszív klacionisták, valamint a radikális klacionisták részvételével

Krakkó, június 24. Három napig tartó szakadatlan tárgyalások után, az általános klacionisták krakkói konferenciája véget ért. A konferencia nem teljesítette be a hozzáfűzött várakozásokat. Nem sikerült megteremteni a klacionisták egységfrontját, mert túl nagy szociális és világnézeti ellentétek választották el egymástól az e néven együtt-tömörült klacionisták. A progresszív gondolkodású klacionisták nem vállalták azoknak az antiszociális jellegű követeléseknek a zsrálását, amelyeket főként egyes palesztinai munkaadócsoporthoz hangoztattak. A legfontosabb ütközőpont az Irgun volt.

Már 1934 októberében, a klacionista világszövetség 3. konferenciáján szó volt arról, hogy külön Hisztadruthot (szakszervezetet) létesítsenek a klacionista munkások részére Palesztinában. A klacionisták A-csoportja élesen ellenezte ezt a tervet és a kérdés le is került a napirendről, azzal, hogy a 19. klacionista kongresszusig a status quot tartják fenn, illetve eltekintenek a klacionista munkások külön szakszervezetének megteremtésétől és a klacionista munkások tagjai maradnak a Hisztadruth Haovdimnak, az általános munkásszervezetnek.

Néhány hónappal ezelőtt Irgun (szervezet) név alatt mégis létrejött egy új szakszervezet Palesztinában, melybe a klacionista munkásoknak egy része tömörült. A klacionisták B-csoportjának vezetői hangsúlyozták, hogy semmi részük nincs e szervezet létrehozásában, a klacionista harmadik konferencia határozatának felborítását és kijáratását látta ebben és követelte, hogy a krakkói konferencia illegálisnak minősítse az Irgun megalapítását. Ilyen hivatalos nyilatkozathoz azonban nem akart hozzájárulni a B-csoport.

A B-csoport álláspontja az Irgun kérdésében a következő volt: Véleményük szerint a palesztinai általános zsidó munkásszervezet, a Hisztadruth Haovdim politikai hatalmi eszköze a palesztinai munkáspártnak, a „Mápáj“-nak, holott a szakszervezetnek kizárólag a munkások gazdasági érdekeit kell szolgálnia. Ettől eltekintve, a B-csoport véleménye szerint a Hisztadruthban a baloldali befolyásnak vannak kitéve a klacionista munkások és ők is a szociálműsba sodródhatnak ez által. Ezért szükséges, hogy a klacionista munkások külön szakszervezetbe tömörüljenek.

„Sárga” szakszervezet

Az A-csoport reprezentánsai — ezek a progresszív klacionisták — ezzel szemben azt állítják, hogy a Hisztadruthot politikamentessé lehet tenni. A munkáspárt (Mápáj) a Hisztadruthnak alig egyhatodát képezi és a klacionista munkások a többi csoportokkal együtt meg tudják dönteni a Mápáj befolyását és biztosítani tudják, hogy demokratikus alapon történjen a Hisztadruth vezetőségének megválasztása. Hiába volna tehát a klacionista munkásokat megfosztani azoktól a nagy előnyöktől, amiket számukra a nagyszerűen kiépített Hisztadruth nyújt és belekényszeríti őket egy szegény Irgunba, mely nem tudná megteremteni mindazt, ami a Hisztadruthban már adva van. Egy saját Irgun — mondotta az A-csoport — „sárga” szakszervezet jellegét viselné, melyet a tökéletes szolgálatában sztrájktilkosra lehet majd kihasználni. Mindenesetre ez a lépés nemcsak az osztályok, hanem a munkáscsoportok között is az ellentétek kiegyezését eredményezné. Véres harcokhoz vezetne, amit el lehetne kerülni, ha a klacionista munkásokat erőteljes és esetleg autonóm tényezővé fejlesztették a Hisztadruth kereteiben.

Mélyreható elvi konferencia választotta el a két csoportot. A B) csoport a munkásifjúság klacionista nevelésével és elkülönítésével akarja távol tartani az ifjúságot az osztályharctól. Az A) csoport ugyancsak elveti az osztályharcot, de az Irgunban éppen az osztályharc kiegyezésének eszközét látja és olyan közszellem kitermelésének lehetőségét, mely eleve káros és egészségtelen. Igazolja a Klacionista álláspontját az Irgun legutóbbi felhívása is, melyet a palesztinai klacionistákhoz intézett ez a szervezet és amelyben azt követeli, hogy a klacionisták vállalataikban csak klacionista munkásokkal alkalmazzanak. Az A) csoport szerint ez a nem klacionista munkások egyenes bojkottálását jelenti, ami az ifjúság demoralizálásához vezet.

Egyeztető tárgyalások

A konferencián dr Stup képviselte a B) csoport és Medzini palesztinai lapszerkesztő az A) csoport álláspontját. Miután a plé-

num nem tudott összhangot teremteni a két felfogás között, egyeztető bizottságot delegáltak, melyben mindkét csoport öt-öt taggal képviseltette magát. A bizottságban a radikális klacionisták, akik ezalkalommal vettek részt először klacionista konferencián, dr Nachum Goldmann képviselte. A bizottságnak sem sikerült pozitív eredményt elérni. Mindkét részről elhangzottak kompromisszumos javaslatok. Dr Massinson, a palesztinai B) csoport vezetője, azt javasolta, hogy a kérdés vitáját halasszák el, melyet a luzerni klacionista kongresszussal egyidejűleg fognak megtartani. Az A) csoport azzal a feltétellel volt hajlandó elfogadni ezt a javaslatot, hogy addig is minősítsék illegálisnak a klacionista szakszervezetet, mely a világszövetség felhatalmazása nélkül alakult meg. Ezt a kikötést a B) csoport elvetette.

A konferencia befejezéshez közeledett már, megoldást azonban még mindig nem találtak. A B) csoport viharos ülésén dr Ignac Schwartzbart a Klacionista világszövetség elnöke benyújtotta lemondását tisztességéről.

A másik kérdés, mely megpecsételte a konferencia sorsát, azoknak a szervezeteknek és csoportoknak a klacionista világszövetségbe való felvétele volt, amelyek eddig a szövetség keretein kívül állottak. A konferencián ugyanis „vendégként” vettek részt az angol klacionista föderáció a kongresszusi Lengyelország központi bizottsága, a franciaországi, svájci, stb. klacionista szervezetek, a radikális klacionisták és a palesztinai „Kidma”-csoport, melyek a világszövetségbe való felvételüket kérték a krakkói konferencián elfogadott program alapján. A B) csoport nem akart hozzájárulni ezen csoportok felvételéhez, mert attól tartott, hogy ezen csoportok belépésével az A) csoport kerülne többségbe és a B) csoport kisebbségbe.

Letartóztatták az utazót, aki meg akarta zsarolni a muresvölgye leggazdagabb özvegyét

Amikor a zsarolólevél váratlanul a csendőrség kezébe került

T-Mures, június 24. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt Tg-Muresen szenzációs letartóztatás történt. A törvényszék második szekciója már foglalkozott is a letartóztatási végzéssel és Nuriásny István magánbiztosítót harminc napos vizsgálati fogságba helyezte. Nuriásnyt érdekes módon tartóztatta le a csendőrség. A toplitai csendőrök szokott ellenőrző körútjukat járták, amikor jöleitőzött, aktatáskás urra lettek figyelmesek. A csendőröknek feltűnt, hogy a férfi gyalogszerrel járja az utat és leigazoltatták. A férfi szabályszerű akciókkal igazolta kilitét, amivel azonban a csendőrvezető nem elégedett meg, hanem a zsebeit is átkutatta.

Nuriásny zsebéből levél került elő, mely özv. Lamm Józsefné, a marosvölgye leggazdagabb özvegye és favállalat tulajdonosa cí-

Berekesztik a konferenciát

Ilyen előzmények után ült össze hétfőn hajnali négy órakor a konferencia utolsó plenáris ülése. Dr Smorák címök bejelenté, hogy miután nem sikerült létrehozni az egyezséget, nincs más megoldás, mint bezárni a konferenciát.

Dr Mayer (Berlin) léri, hogy a plánum döntően azon csoportok ügyében, amelyek a klacionista világszövetségbe való felvételüket kérték.

A konferencia többsége az elnök bejelentését tette magáévá és anélkül, hogy dr Mayer indítványát tárgyalás alá vették volna, a konferenciát rendkívül izgatott atmoszférában berekeszték.

Megalakul az új szövetség

Miután a konferencia meghiusult, az A) csoporthoz tartozó delegációk, a radikális klacionisták, a palesztinai Kidma-csoport és azok a szervezetek, melyek a szövetségbe való felvételüket kérték a konferenciától, értekezletre ültek össze, ahol kimondták a klacionisták világuniójának (Weltvereinigung) megalakítását. Az értekezleten résztvettek a németországi, csehszlovákiai, jugoszláviai klacionisták, a palesztinai „Mitkadim” (haladó) csoport, továbbá az angol, kongresszusi lengyelországi, franciaországi, svájci országos klacionista szervezetek, továbbá a palesztinai Kidma-csoport, az ausztriai progresszív és radikális klacionisták, a litvániai „Mitkadim” csoport, a keletgalicai „Hasachar”, a Hanoar Hacioni és a Hechaluc Halacioni ifjúsági szervezetek.

A klacionisták uniójának központját Londonba helyezték s az új szövetség londoni vezetősége a következőkkel alakult meg: Rabbi J. K. Goldbloom, dr Nachum Goldmann, Paul Goodman, rabbi M. L. Perlzweig és dr Martin Rosenblüth.

A jeruzsálemi vezetőség tagjai: dr Kurt Blumenfeld, dr M. Glicksohn, Jichak Grünbaum, dr G. Krojanker, M. Kolodni, M. Medzini és S. Juchovitzki.

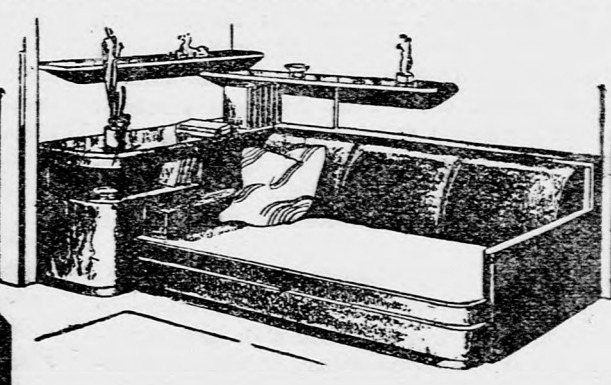
Az új szövetség önálló listával fog résztvenni a klacionista kongresszusi választásokon és a kongresszus előtt értekezletre hívják össze az összes csoportokat és szervezeteket, melyek a szövetséghez csatlakoznak. Az új alakulat magában foglalja a klacionisták nagy többségét és előreláthatólag döntő szerepe lesz a klacionista mozgalom további politikai fejlődésében.

mére szőlt. A csendőrök felbontották a levelet és legnagyobb meglepetésre azt olvasták ki belőle, hogy ismeretlenek felszólítják az özvegyt, hogy bizonyos helyen és időben négyezer lej legyen le, mert különben meggyilkolják Gheorgheniben tanuló lányát.

Nuriásnyt azonnal letartóztatták, kihallgatásakor azonban kijelentette, hogy nem tudott a levél tartalmáról. A levelet — mondotta — előtte ismeretlen egyén adta neki, hogy juttassa a csendőrséghez. A vádlatnak, miután ezt az állítást Nuriásny nem tudta bizonyítani, letartóztatta az utazót, aki most a táblához fellebbezett a vizsgálati fogság elrendelése ellen. Özv. Lammné, a hatóságokért, egyelőre kátarendelte lányát és rendőri felügyeletet kért.

Székely és Rétí BUTORGYÁRT

TARGU-MUREZ - BUCURETI - BRAOV

Tervezőink művészete.
Munkáink szaktudása.
Anyagjaink kiválóra, nyújtják Önnek azt a biztositókat, mely a butorvárlás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

Cluj, június 24. Averescu marsall és jaiából alakított „a sárnap délelőtti cluj fordulópontot jelent kaban. Nem a kérd lyeket a szónokok log, hogy az alkotn rescu marsall és G kévá tették Maniu volt nemzeti parasz nem használt fel m rezint temperam pedig mert a párt j sékelt taktikát szor ebben a kérdésben. merész hang, az a amellyel a felszólaló és különösképpen m eddig George Bratia mányos fronton be addig vasárnap Ave aki egy a monarchik sáról felolvasott és méleti elmefuttatás gedett kifejezéssel dikális hangot ütött.

A gyűlés délelőtt tét a Magyar Színház megtelt a falvakból vekkel és érdeklődők. Ilescu bankigazgat clujmegyei elnöke n a két vendéget és b hogy az alkotmányos zeti szilárd akaratt Utána dr. Gerota egy ner volt miniszter georgista képviselő.

Danile Vasu fagará kölcsöket ostromozza, n volt miniszter, a ge zatának elnöke, fejt zeti politika szükséges itasescu (avereszkán front fontosságát épp rádióbeszédével kapos A. Toma iasi képvisel kára, a nemzeti parasz felfogását kritizálja, reszkánus (Turnuseve

George Bratianu a Mindenekelőtt is az

Tes
Kétfetes pom

Sovata
Borsec
Bra

Gondosan beosztott pr elsősztályu Soha még nem volt i program részvéte

Jelentkezzen a Sz

Páratlanul merész hangon beszéltek az alkotmányos front cluji gyűlésén

Averescu marsall és George Bratianu Clujon a Maniu-féle felfogás jelszavaival bátor politikai agitációt indítottak el

Cluj, június 24. (Az Uj Kelet tud.) Az Averescu marsall és George Bratianu pártjaiból alakított „alkotmányos front” vasárnap délelőtti cluji gyűlése kétségtelenül fordulópontot jelentett a román belpolitikában. Nem a kérdések voltak újak, amelyeket a szónokok felvetettek. Tudott dolog, hogy az alkotmányos kérdésben Averescu marsall és George Bratianu magukévá tették Maniu felfogását, amelyet a volt nemzeti parasztpárt miniszterelnök nem használt fel nyílt agitációs eszközül, részint temperamentuma miatt, részint pedig mert a párt jelenlegi vezetősége mérsékelte taktikát szorgalmazott állandóan ebben a kérdésben. *Uj volt azonban az a merész hang, az a leplezetlen nyíltság, amellyel a felszólalók a kérdést érintették.* És különösképpen meglepő volt, hogy amíg eddig George Bratianu képviselte az alkotmányos fronton belül az intranzigenciát, addig vasárnap Averescu marsall volt az, aki egy a monarchikus hatalom gyakorlásáról felolvasott és látszólag ártatlan elméleti elfufluttatásában, hogy — megengedett kifejezéssel éljünk — egészen radikális hangot ütött meg.

Egy kis zavar

A gyűlés délelőtti 10 órakor vette kezdetét a Magyar Színházban, amely zsufozásig megtelt a falvakból felvonultatott pártívekkel és érdeklődőkkel. A gyűlést Victor Ilescu bankigazgató, az avareskánusok clujmegyei elnöke nyitotta meg. Üdvözlő a két vendéget és biztosítja őket arról, hogy az alkotmányos front erdélyi szervezeti szilárd akarattal állnak mögöttük. Utána dr. Gerota egyetemi tanár, C. Meisner volt miniszter és dr. Aurel Negus georgista képviselő beszélnek.

Danile Vasu fagarasi képviselő a közérkölcöket ostromozza, majd dr. Zigre Nicolae volt miniszter, a georgisták bihori tagozatának elnöke, fejt ki véleményét a nemzeti politika szükségességéről. Jancu Anastasescu (avareszkánus) az alkotmányos front fontosságát éppen Marinescu ezredes rádióbeszédével kapcsolatosan mutatja ki. A. Toma iasi képviselő, a georgisták főtitkára, a nemzeti parasztpárt paraszti állam felfogását kritizálja, majd Trailescu avareszkánus (Turnuseverin) szólal fel.

szükségességét fejtegeti, majd rátér a kisebbségek ügyére.

A kisebbségi kérdés

— Anélkül — mondotta — hogy az üldözési vágy, vagy a demagógia kísértései tévútra vezetnének, súlyosnak kell tekintenem azt, hogy idegenek ezrei kerültek az országba, különösen az elmúlt évek során, akiknek jelenléte fokozza a gazdasági nehézségeket s veszélyezteti az ország biztonságát. *A kisebbségieknek, akik hosszabb ideje élnek az ország területén, elsősorban kellene látniok a veszedelmet, amelyet ezen idegenek jelenléte reájuk nézve jelent.*

— Semmilyen alkotmány nem örök — mondotta ezután George Bratianu — módosítani azonban csak akkor lehet és kell, ha ennek szükségessége a közhangulatból fakad és a módosítás maga közmegegyezéssel történik. *Nem az alkotmány miatt fiktív az ország valutája, folyik minden vonalon a mértéktelen pazarlás és engedék bűntetlenül futni a tolvajokat.* Az a módosítás, amely most készül, meg akarja fojtani azt a keveset is, ami még a közszabadságokból megmaradt.

— És ne higgyék, hogy politikai bosszu fűti szavaimat, hogy azért beszélek így, mert nem jöttünk hatalomra. Többször kaptam megítéslő megbízást, de nem fogadtam el, mert *egyszer sem voltam biztos abban, hogy akadályoztatás és megalkotás nélkül viselhetem majd a felelősséget.* Innen, Erdély várából kiáltom: vesztélyben az ország és a monarchia. Az alkotmány és a dinasztia között szoros összefüggés áll fenn. Egyiknek összeomlása veszélyezteti a másikat.

Averescu beszél

Általános érdeklődés közepette emelkedett szólásra ezután Averescu. Az ősz marsall az utóbbi évek során szemmel láthatóan megroppant fizikai erejében. Nyilván felesége halála is siettetett ezt a folyamatot, amely a marsall korát és kemény munkában eltöltött multját tekintve, nem meglepő. Gépelt papírlapokról olvasta fel beszédét, egészen halk hangon, amelyet a rosszul funkcionáló mikrofon még az első sorban ülköz is csak gyengén továbbított. A marsall is azt fejtette, hogy Cluj az a város, ahol Erdély szabadságszerető hagyományainak légkörében a legmegfelelőbb alkalom nyílik az ország kérdéseinek nyílt tárgyalására.

— Kifejtettem legutóbbi beszédemben — mondotta a marsall — hogy egy ideig a választási kortések nyomták rá bélyegüket az ország irányítására. Ennek megszüntével a monarchia túlhatalma következett. A politika nálunk nem a köz érdekében hozott áldozatot, hanem *anyagilag*

és erkölcsileg egyaránt indokolatlan meggazdagodási eszköz. *Nem kis üzleteket köntnek, hanem hatalmas vagytonokat szereznek a politikával.* Elénkben él emlékezetemben egy egyszerű tisztviselő esete, akit néhány évvel ezelőtt barátomje feljelentett a rendőrségen, mert elzálogosította ékszerreit. A tisztviselő emiatt elvesztette állását, politizálni kezdett és *ma nagy palotái vannak a fővárosban.* Valóságos epidémia lett a *becstelenség.* Nem csoda, ha az állam vagyonával való gazdálkodás általában oly fejtelenné történik. 167 milliórdra rug e pillanatban az ország kultartozása, ami reális árfolyamon számítva, 267 milliórd lejt képvisel. 1930 április óta 55 és félmilliórdal nőtt a kultartozás, a stabilizálási árfolyammal számítva.

Alkotmány

— A bajokra megfelelő orvoslás volna az alkotmány szigorú alkalmazása. A mi alkotmányunk úgy van megszerkesztve, hogy *alkotmányos monarchiából* ... Minden annak az embernek lelkétől és esztétől függ aki a koronát viseli, valamint azokétól, akik a korona tanácsadói lehetnek. Alkotmányunk értelmében az uralkodó minden intézkedését a felelős miniszter ellenjegyzzi.

— A szerajovoi kettős merénylet önmagában véve nem idézte volna elő a Hohenzollern, Habsburg és Romanov dinasztiák bukását, ha ezek nem tévedtek volna rá az abszolutizmus lejtőjére. Uralkukat megmondhatlan kormányzásuk ásta alá. A kormányzók aljasságának megfelelő korrektívuma az alkotmányosan működő monarchia. Mert az a normális, hogy a legfelsőbb hatalom letéteményese világos koponya legyen, aki felül áll minden emberi gyönggön, amely a halandóknak meg van engedve. *„Noblesse oblige” kell, hogy legyen a monarchia jelszava.* A választási kortések hadserege névtelen és feleltelen. Ezen tehát nem lehet segíteni. Ha azonban a másik hatalom jut tulsulyra, ez orvosolható, mert a felelősséget a hatalom letéteményesének személyében, vagy utódaiban meg lehet állapítani és szankcionálni. Fantasztikus kísérletek lejtőjén gördül az ország. *Hogyan lehet megállapítani a politikai felelősséget, mikor 1927 óta 16 kormánya volt az országnak és ebből az utolsó öt esztendőre 12 esik. Egyetlen év alatt négy kormány váltotta fel egymást, ilyen körülmények között az alkotmány szelleme és betűje alkalmazásáról illuzórikus volna beszélni.* A bűnösök el fogják venni büntetésüket és minél később jön a büntetés, annál retentesebb lesz. A Habsburgok, Romanovok

Álmatlanság reuma miatt

Ugy érezte, mintha hátát eltörték volna

Néhány heti kúra Kruschen sóval és semmi fájdalom

Hálából, hogy „ily rettenetes fájdalmaktól” megszabadult, egy hölgy ezt írja nekünk:

„Állandóan rettenetes fájdalmaim voltak a térdeimben, izületeimben és vállaimban, hogy ne is beszéljek a hátamról, amely annyira fájt, hogy azt hittem, hogy letörök. Nem volt nyugtom, Flönösen éjjel, de amióta csak néhány hete Kruschen-sót szedek, egészen más asszonynak érzem magam és így folytatni fogom a Kruschen szedését, rendszeresen”. — M. H.

A legtöbb reumatikus fájdalmat a szervezetben felhalmozott húgysav okozza. A húgysav éles, tühegyes kristály, amely lerakódik az izmokba, izületekbe, izgatja az idegeket és gyulladáshoz hozza a szöveteket.

Sels Kruschen gyors szabadulást hoz a metsző, átható reumatikus fájdalmaktól, mert azonnal megszabadítja vérét a mérges húgysav minden nyomától. A Kruschen-só két alkatrésze letompítja ezen hegyes húgysavkristályok hegyét, azután teljesen feloldja azokat. E só többi alkatrésszel segítik a szervezetet, hogy a feloldott kristályokat a természetes csatornákon keresztül eltávolítsa. És ha azok eltávoztak, semmi kétség, hogy a metsző fájdalmak is megszűnnek.

A Kruschen-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

és Hohenzollernek élő példája áll előttünk. Olyan dinasztiák omlottak össze, amelyek évszázados multtal rendelkeztek és mélyen be voltak gyökereződve az illető népek hagyományába. Mennyivel inkább összeomolhatnak dinasztiák, amelyeknek csak néhány évtizedes mult áll a hátuk mögött.

— Mélyen át vagyunk hatva a monarchikus rendszer szükségességétől, de én alkotmányos és nem monarchiára gondolok.

— És minthogy meggyőződéses és teljesen érdektelen hive vagyok a monarchikus rendszernek, csak fanatikus hive lehetek a dinasztiának is, és ezért beszédemet a következőkkel fejezem be: *Éljen Öfelsége Elena, édesanyja Mihály trónörökösnek és jövődöbéli királyunknak, akinek igaz lelkéből kívánok elegendő bölcsességet, hogy uralkodása jótétemény legyen népe számára, amely szerette és szereti fenséges édesanyját!*

A defilálás

Ezután a szomszédos ház erkélyéről a marsall és Bratianu George fogadták az egybegyűlt mintegy ezer—ezerkétszáz főnyi tömeg defilálását. Déiben a Cristal palacában bankett volt, amelyen Averescu marsall, akit Victor Ilescu látott ebédre vendégül, nem vett részt. Beszédet nem hangzottak el. Délután a marsall és George Bratianu meglátogatták Ivan és Hossu püspököket, majd az avareszkánus és georgista vezetők külön-külön értekezletet tartottak. Este a két pártvezér visszautazott a fővárosba.

Unnepélyesen leleplezték Duca mellszobrát Ramnicul Valceaban

Egy liberális képviselő összeverekedett Popescu-Necsesti volt alminiszterrel

Bucuresti, június 24. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délelőtti ünnepélyes keretek között avatták fel Rámnicul Valceaban I. G. Duca mellszobrát. A szoborleplezési ünnepélyre a liberális párt és a kormány minden kimagasló személyisége leutazott. Számos szónoklat hangzott el. Elsőnek Burdurescu volt miniszter, a helyi szervezetek elnöke beszélt, a kamara nevében Saveanu, a szenátus részéről Leonte Moldovanu, a „Szabad gondolat” részéről Tataranu, majd Bratianu Dinu, aki Duca szellemi és lelki kvalitásáról, hazafiaságáról és nemes intencióiról beszélt.

Tatarescu tartott ezután nagy beszédet. Duca a gondolatnak és a történelem szolgálatába állított akaratának tökéletes harmóniája volt. Remete-életet élt, hogy önmagát és képességeit az ország szolgálatába állíthassa. Számára a monarchikus-demokrata államforma volt az alapköve az állami életnek. A demokrácia dogma volt a számára.

Gyűlölte az osztályharcot és a faji gyűlöletet. Egyik legnagyobb eszméje a csatolt területek és a Regát románságának lelki egybeforrasztása volt. Eszméje a liberális pártban is érvényesítette és megteremtette a pártnak jelenleg is meglévő programját és ideológiáját.

Beszédének végén hangsúlyozta Tatarescu, hogy azt a programot, amit Duca a párt-ra hagyott, teljes tisztaságban kell megőrizni. Az ünnepséget, amelyet egyébként a rádió is közvetített, bankett követte, amely után a kiküldöttek különvonaton Bucurestibe utaztak. A visszautazás alatt kinos incidens történt a vonat étkezőkojstájában. Tanasescu liberális képviselő megtámadta Popescu-Necsesti volt alminisztert, akiket a jelenlevők nehezen választottak el egymástól. Az incidens oka az Unversul és a H csoport közötti polémiában keresendő.

Tessék ide figyelni!

Kéthetes pompás program, egész életre szóló élmény

Sovata, Lacul Ghileos, Tusnad, Borsec, Valcele, Băile Malnas, Braşov, Predeal, Sinaia

Gondosan beosztott programmal ezeken a gyönyörű fürdőhelyeken nyaralunk. Mindenütt elsőosztályu luxusszállás. Eő szórakozási alkalmak, kirándulások, stb. Soha még nem volt ilyen gazdag és ilyen olcsó nyaralási alkalom. A kéthetes gyönyörű program részvételi díja utazási és minden költséggel együtt Clujtól—Clujig

3200 Lei

Jelentkezzen azonnal az UJ KELET utazási osztályánál Szervező és vezető dr. Gara Ernő

1935. JUNIUS 25.

kesztik a konferenciát

an tilt össze hétfőn ha...
ferencia utolsó plená...
nök bejelenti, hogy...
létrehozni az egyezsá...
ás, mint bezárni a

héri, hogy a plánuma...
k ügyében, amelyek a...
etségbe való felvételü...

ge az elnök bejelenté...
nélkül, hogy dr Mayer...
alá vették volna, a...
izgatott atmoszféri...

niakul az uj szövetség

na meghiusult, az A)...
gációk, a radikális ci...
déma-csoport és azok...
a szövetségbe való fel...
ferenciától, értekez...
kimondották a kial...
k (Weltvereingung)...
tekeztelen résztvettek...
szlovákiai, jugoszláviai...
dinai „Mitkadim” (ha...
az angliai, kongresszu...
anciaországai, svájci or...
vezetek, továbbá a pá...
t, az ausztriai prog...
cionisták, a litvániai...
a keletgalicai „Hasa...
oni és a Hechaluc Ha...
vezetek.

őjának központját Lon...
uj szövetség londoni...
kból alakult meg: Rab...
dr Nachum Goldmann...
M. L. Pertzweig és dr

őség tagjai: dr. Kurt...
Hicksohn, Jichak Grün...
er, M. Kolodni, M. Med...

álló listával fog részt...
gresszusú választásokon...
értékelésre hívják...
rtokot és szervezeteket...
sz szatlakoznak. Az uj...
fogalja a klicionisták...
bréláthatólag döntő sze...
rozgalom további politi...

aki meg...
lgye leg...
ét

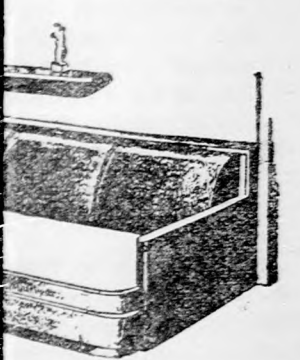
zérébe kerül

ők felbontották a levelet...
etésre azt olvasták ki

zölitják az özvegyet,
yen és időben négy...
le, mert különben...
gheniben tanuló leá...

letartóztatták, kihall...
jelentette, hogy nem...
máról. A levelet —...
meretlen egyén adta á...
szelvényhez. A vádpanca...
Ntridsány nem tud...
gattia az utazót, aki...
bezett a vizsgálati fog...
Ozv. Lammné, a biz...
re katarrendelte lány...
kért.

BUTORGYÁR RT
BRAVOV

emberünk...
Önök...
elt.

SPORT

Nagy meglepetések a Közép-Európa Kupa szombat-vasárnapi fordulóján

Cluj, junius 24. Szombaton és vasárnap játszották le a Közép-Európa Kupa teljes első fordulóját, amely néhány szenzációs meglepetéssel végződött. A magyar csapatok, amelyeknek már nagyon kevés reményük volt a továbbjutásra, váratlanul olyan jó játékkal lendültek a revánsmérkőzésekbe, hogy a Ferencváros és a Hungária nagy gólaránnyal, fölényesen jutott tovább. A négy ország futballjának reprezentáns csapatai ezúttal bebizonyították, hogy úgyszólván nincs klassziskülönbség az egyes országok futball-sportjai között.

A Közép-Európa Kupa fordulójának eredményei a következők:

Budapest. Ferencváros—SA Roma 8:0 (3:0). A Ferencváros nagy kedvvel, gólrátör lendülettel játszott és megérdemelten nagy gólaránnyal győzte le ellenfelét, amely tételtlenül vergődött a Ferencváros támadásai alatt. A gólok közül ötöt lőtt Sárosi (3-at 11-ből), Kemény (2) és Kiss a további góllövők.

Hungária—Admira 7:1 (1:0). A második nagy meglepetés. A Hungária Bíró helyén tartalékosan, de a Turayval megerősített csatárlánccal, lehengerelte az osztrák csapatot. Cseh (3), Titkos (3) és Müller lötték a Hungária góljait.

Prága. Sparta—Vienna 5:3 (2:1). A Vienna kiesett.

Firenze. Fiorentina—Ujpest 4:3. A magyar bajnok kiesett.

Torinó. Juventus—Victoria Pilsen 5:1. A cseh csapat kiesett.

Bécs. Rapid—Zsidnice 2:2 (A Rapid is kiesett. Austria—Ambrosiana 3:1 (2:1). Az olasz csapat esett ki.

Prága. Szeged FC—Slavia 1:0 (0:0). A magyar csapat, győzelmére ellenére, kiesett a további küzdelmekből.

A következő fordulóba így a következő csapatok jutottak tovább:

Magyarok: Ferencváros és Hungária. Olaszok: Fiorentina, Juventus. Osztrákok: Austria. Csehek: Sparta, Zsidnice, Slavia. A legnagyobb vereséget tehát az osztrákokat, a legkisebb a csehekét érte az első teljes forduló.

Győztek a külföldiek a bucaresti kettős mérkőzésen

FC Milan—NAC 2:1 (2:0). A tartalékokkal spekkelt NAC nagy erőfeszítésre készült az olasz csapatot, mely heves küzdelem után egy gólaránnyal tudott csak győzni. A NAC-nak a válogatásban szereplő játékosait Ripensia kölcsönjátékosokkal pótolták.

A prágai BFC—Ripensia 7:4 (5:1). Az első félidő gólzapora után az agyonvertékolt Ripensia felélenkült, de nem tudott gólt rugni, hogy a cseh csapat ne viszonzza azonnal. A Ripensia csatársorában Bindea, Schwartz és Dobay hiányoztak és ez okozta a profik súlyos vereségét.

CFR Simeria—KAC 4:1 (4:1) (1:0). A simeriai vasutascsapat szép játék után győzött a KAC ellen, mely csak a játék elején volt egyenlő ellenfele a munkásoknak. Paál (2), Mikola és Pribil, illetőleg Gező a góllövők.

A B)-liga selejtező mérkőzései

Bucuresti. Macabi—HTV 5:0 (4:0). Értékes győzelem.

Bistrița. Victoria Carei—Kerámika 1:0 (0:0).

Medias. Vitrometan—IAR 2:1.

Baia-Mare. Phönix—Dacia Unirea 2:1 (0:1).

Bolovan-kupa: KAC B—CFR B 3:0 (2:0), Napoca—Romania B 1:1 (1:0).

Unnepelték az UEC pingpongozóit

Cluj, junius 24. Szombaton este az UEC tornatermében az UEC vezetősége és szépszámu közönség ünnepelte a Zágrábban nagy sikert arató ping-pongcsapatot. Marin Vasile, Pop Pitu és Vladone játékosoknak Metes igazgató lelkes beszéd kíséretében adta át az emléklapokat. Pop Pitunak, akinek a király a Meritul Cultural II-ik érdemrendjét adományozta, lelkes ünnepelés jutott ki a közönség részéről. Az ezután következett bemutató játéknak nagy sikere volt.

Satu-mare. Olimpia—Huszi SC 3:1 (2:0), nemzetközi.

Lugoj. Vulturii—Lugoj válogatott 2:0 (1:0).

Oradea. Crisana—ACFR 4:2 (1:1), barátságos, góllövők Ploesteanu (2), Stetz és Lakatos, illetve Vajda (2).

Jimbolia. Electrica—ZsSE 2:0 (1:0).

Arad. AMTE—Törökvs Oradea 0:0.

Resița. UDR—Parangul 3:2 (2:1), RMTE—Rapid 3:1 (1:1).

Uicara. U Avantgárda—Juventus 5:3 (3:1)

A cluji kerület atlétikai versenyei

Cluj, junius 24. Vasárnap a KAC rendezésében zajlottak le a cluji kerület atlétikai versenyei, amelyeken a következő, gyenge eredményeket érték el:

Gerelydobás: 1. Bíró Gy. KAC 45.74 cm. 100 m: 1. Dejenariu KAC 11.3 mp. Távolugrás: 1. Domsa KAC 640 cm. 800 m: 1. Bo-

donyi KAC 2 perc 09.9 mp. 3000 m: 1. Grosan KMSC 10 p 22.1 mp. Hármasmugrás: 1. Panajoth MSE 12.88 m. Rudugrás: 1. Bíró Lajos dr 340 cm. Bíró dr derékdrandulás miatt nem ugrott tovább. Súlydobás: Schuleri KAC 12.0 m. 200 m: Dejenariu KAC 23.6 mp. Magasugrás: Domsa KAC 171 cm. 1500 m: Bodonyi KAC 4 p 54.2 mp. Diszkoszvetés: Schuleri KAC 37.02 m. 400 m: Dejenariu KAC 55 mp.

A legtökéletesebb kényelem, legjobb kiszolgálás és pompás szórakozási lehetőségek várják Constantán társasutazásunk résztvevőit

A constantai nyaralási akció előmunkálatai a legnagyobb gondossággal biztosítják azt, hogy nyaralóink minden kényelmé meg legyen és a legkiválóbb nyaralási és szórakozási lehetőségeket megkapják.

A Palace Hotel szálloda igazgatóságától ma levelet kaptunk, amelyben a következőket írják:

„Biztosítjuk Önöket ezuttal ismételtlen, hogy minden tekintetben meg lesznek elégedve és a legjobb kiszolgálást kapják az utasaik. Az Önök utasai számára már re-

zerváltunk szobákat, amelyek mindegyike tengerre nyíló és teljesen ujonnan felszerelt.”

A legnagyobb egyéni kényelem és a legolcsóbb társasutazási ár — ez a jelszavunk és ezalatt a jelszó alatt várjuk még összesen nyolc üres helyre a jelentkezőket, legkésőbbben e hó 27-ig.

Indulás program szerint július 1-én este. Részvételi díj 3380.

Érdeklődni lehet az Uj Kelet utazási osztályánál.

KÜZGAZDASÁG

Miért drágul a gyarmatáru?

Ki az árdragító: a kereskedő, vagy a kormány? A 44 százalékos devizalejár tönkreteszi a gyarmatárunagykereskedelmet

Cluj, junius 24. (Az Uj Kelet tud.) Napok óta visszhangzik a sajtó azoktól a fenyegetésektől, amelyeket a kereskedelmi kormány a gyarmatárkereskedők felé hangoztat. A minisztérium a letagadhatatlan árdragulásban spekulációt, a fogyasztóközönség kárára üzött uzsorát lát, amelyet szerinte a módosított spekulatörvény szigorú alkalmazásával és más, rendelkezésre álló represszáliákkal kell visszaszorítani, letörnie és megtorolnia. A kormány a legmérévebben elzárkózik annak a beismerés elől, hogy az a rendszer, amelyben a gyarmatáru-importkereskedelem fuldoklik, az a rendszer könyörtelenül az árak emelkedésére kellett vezetessen. A kormány csak a tüneteket nézi és látja, de méreven elzárkózik a kórokozó tényezők elismerésétől.

Lássuk, mi ezzel szemben a gyakorlati, realis helyzet, mi idézi elő az importárak emelkedését?

Vajon a kereskedők terhére kell írni, hogy a tavasz folyamán életheleptetett új forgalmi és fogyasztási adók kerekén 70 százalékkal emelték a behozatali költségeket?

Ennek az állításunknak az igazolására vegyünk egy gyakorlati példát: a kávé árának alakulását.

A kávé vámjá a forgalmi és fogyasztási adóval együtt 33.75 lei volt kgr.-kint. A kormány ezt az amugy is magas adót a tavasz folyamán újból felemelte olyképpen, hogy a fogyasztási adót 15 lejjel növelte, a forgalmi adókulcsot pedig 2.4%-ról 6%-ra emelte, ami újabb 7 lejjel terhelte meg a kávé kgr.-ját. A két illetékemelés tehát 22 lejjel drágította meg a kávé nagykereskedelmi árát.

A 44 százalékos devizafelár következtében a szállítási vállalatok is ennek megfelelően emelték díjaikat. A fentebbiek figyelembevételével arra a végeredményre jutunk, hogy egy kgr. kávé jelenleg kerekén 63 lej vámfuvar terhel,

holott még hat hónappal ezelőtt a legolcsóbb minőségű kávé ára 73 lej volt az importőrnek, illetve nagykereskedőnek.

A teánál az eset hasonlóképpen alakul, azaz a különbséggel, hogy a fogyasztási adó emelése 25 lejjel drágította meg az árut kgr.-kint.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt a kihatást sem, amit a kontingensek megállapítása gyakorolt a gyarmatárak árára. Ismeretes, hogy az 1933 évben az 1932 évi be-

hozatal 60 százalékát kapta minden importőr kontingensül. Ezt a 60 százalékot azonban a rákövetkező évben újabb 20 százalékkal, később további 5—10 százalékkal csökkentették úgy, hogy aki 1932-ben még 1000 kgr. teát importált, annak ma már csak 300 kgr. teára van kontingense. Ugyanez a helyzet a többi importárnál is.

Az alig egyharmadára csökkent árának a szállítási költségei azonban aránytalanul magasabbak, mint amikor az importőr még vaggontételeket állíthatott össze.

Hozzávetőleges számítás szerint 20.000 lej-vel kevesebb volt egy kocsi rakomány áru fuvarja akkor, amikor a nagykereskedő originálvagonokban importálhattott, mint ma, amikor darabárúként számítják terhére a fuvarköltséget.

Vegyük figyelembe azt is, hogy több gyarmattal nincs külkereskedelmi megállapodása Romániának, ami azzal a következménnyel jár, hogy

a származási igazolvány beszerzése ily esetekben mintegy 14 holland forintba kerül.

ami további 1000 lej költségterhet jelent. A minimálisra redukált kontingensek miatt az importőr kénytelen volt kompenzációhoz folyamodni, amikor is

az exportőrrel kellett szabadkézbe beszereznie a szükséges devizát — 105—110 százalék felárral.

Ily mesterségesen felduzzasztott költségek mellett, sokkal kevesebb áruforgalomból kell az importőrnek előteremtenie azt az adó- és rezsi terhet, amely semmivel sem csökkent. És ugyanakkor a feje felett függ annak a veszélynek a Damokles-kardja, hogy ha a kormány kitart ama követelése mellett, hogy a június 11-ike előtti, külfölddel szemben fennálló tartozások után is meg kell fizetnie az importőrnek a 44 százalékos valutafelárat, akkor ezen az abszurd intézkedésen összes importőrünk tönkremennek.

Gondoljunk csak arra, hogy az az importőr, akinek kétféle lej tartozása van a külfölddel szemben, a 44 százalékos devizafelár mellett 880.000 lejt kell utólagosan ráfizessen arra az árra, amit már régen eladott az akkori árak mellett.

Honnan fedezze ezt a horribilis veszteséget az importőr? Erre nem ad választ sem a kereskedelmi kormány, sem a spekulatörvény!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma, kedden nagy dupla műsor 15 és 20 lejes helyárrakkal: I. A hindu lánzsás (Bengáli). Főszerepben: Garry Cooper. II. Egy édes kis nő. Főszerepben: Frederick March és Sylvia Sidney. Előadások kezdete: Hindu lánzsás 3, 6, 9 órakor. Egy édes kis nő: 5, 8, 11 órakor.

AZ OPERA MOZGO MÜSORA:

Hétfőtől: A szenvedélyek rabszolgái. Főszerepben: Sylvia Sidney, Frederick March. Csütörtöktől premier: Aranyos Lily. Főszerepben: Claudette Colbert.

EDISON-MOZGO MÜSORA:

Két film egyszerre 3, 6 és 9 órakor 7 és 10 lejes helyárrakért. I. Fehér mámor. A szízes új csodái. Leny Riefenthal-lal. II. Fel-fordult világ. Vigjáték. Vlasta Burian-nal.

SZINKÖR MOZGO MÜSORA:

(A leghűvösebb nyári mozgó)

Ma: Ketten az éjszakában. Liane Haid és Gustav Diessl csodás szerelmi filmje. Előtte Micky Maus. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárrak: 10 és 17 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, junius 25.

Bucuresti. 12: Marcu zenekar. 17: Lemezek. 18:10: Lemezek. 19:20: Hires énekesek lemezei. 20:15: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 22:05: Vendéglő zene.

Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12:05: Cigányzene. 14:40: Hírek. 18:50: Hanglemezek. 19:50: Szimfonióadás a Stúdióban. A karthauzi, br. Ötvös regénye nyomán. A főszerepben: Odrý Árpád, Tökés Anna, Uray Tivadar. 21:35: Az Operaház tagjainál alakult zenekar. 0:05: Hírek.

Droitwich. 19:45: Kamarazene. London. 19:45: Katonazene. Bécs. 18:55: Közvetítés az Operaházból. Brüsszel. 20: Könnyű zene.

Kopenhága. 22:15: Schubert: VI. szimfónia. Poste Parisien. 20:15: Szimfonikus hangverseny. 22:30: Könnyű lemezek.

Radio Paris. 20:45: Montmartrei tarka est. Strassbourg. 20:30: Chabrier: A csillag, vigopera.

Belgrád. 20: A Nemzeti Színház tagjainak hangversenye.

Ljubljana. 22: Szórakoztató zene. Varsó. 12:05: Szalonhármás.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Utazó Cluj, Somes, Turda, Bistrița és Alba megyékben a fűszereseknél bevezette fix fizetéssel és napidíjjal felvétetik. „Bevezetett angrosszista” jellegre a kiadóba.

Cur-Salom

parcellákat veszek. Részletes ajánlatokat ár-megjelöléssel „Erez Israel” jellegre Hegedűs Hirlapiroda Oradea címre kérek.

Férfi tisztviselő lakótársat keres kellemes, különbejáratu butorozott szobához. (Fürdőszobahasználattal). Értekezni: Török Mária Str. Stroescu 11a, délután 2½—4-ig, este 8—9-ig.

Tanárjelölt előkészít pótvizsgára és felvételre kszet ellenében. „Lelkiismeretes” jellegre a kiadóba.

Zsidó állami tanítónő, román oklevéllel, városi zsidó iskolánál elhelyezkedést keres. Megkereséseket „Roman tanerő 21” jellegre e lap kiadóhivatalába kérek.

Fűszer- és rövidáru engrosszetben működöt segédet, ki vevőket is látogatna, alkal-mazzánk. Ajánlatok: Mercur-fiók Ludus.

Perfekti izraelita szakácsnőt keresek háztartásom vezetésére „Casa de Mode” Memorandului 3.

Gyakornokot keresünk román nyelvtudással, érettségivel. „Szorgalmas” jellegre a kiadóba.

Palesz

Palesztinai kirándulástól, hogy a jelentkezők hosszabbítottuk ju visszavonhatatlanul seket.

Ujra értesítjük a kirándulásunkon r akik nem óhajtták tinában a csoportos Ezek részére a kirándozmányos hajójú Éspedig másod os teljes ellátással, ki kosszttal 6000 lej.

Ugyanez első oszi Értesítjük a pale

Halálos

A párizsi Rádió-

Budapest, junius pest—Bécs közötti főváros közelében e gyal sofőr vezetett ügyvéd és Popper akart kerülni egy sz szeitköztött egy más

Hatmillió id

Washington, junius képviselő javaslatot elé, amely szerint a ből 6 millió idegent vaslatot 155 szervez millió tagja írta alá hogy az Egyesült Áll

Bucuresti, junius

A nemzeti parasztpá Vasárnap délután k meghalt Bucuresti volt miniszter, a pár Halálát szívészélhű Crisan fiatal, alig volt az élők sorá és jegyzője volt az amelyen Erdélynek lakozását kimondót gében ő is aláírta a Azóta megszakitás mán törvényhozásna kormány alminiszter alelnök és a Miron alminisztere. Az utó erdélyi miniszter vo

Ghita Crisan dr. zettebb és a legvilá litikusoknak. Nem t peramentumok közé politikai tevékenysé a többi pártok felé ugy hogy Ghita Cr komoly szerep jutot zeti parasztpárt po ketárgyalásokat ke missziókat is biztak

A tagoz

tartja

a neolog iskola Cal

AZ-FILM ÉSZET

ÖZGŐ MŰSORA:

15 és 20 lejés hindu lánzsás (Ben-Gary Cooper. II. Egy öszerepekben: Frederick Sidney. Előadások kezdés 3. 6 9 órákor. Egy 11 órákor.

ÖZGŐ MŰSORA:

Élyek rabszolgái. Főszereplők: Sidney, Frederick Aranyos Lily. Főszereplő: Colbert.

ÖZGŐ MŰSORA:

6 és 9 órákor 7 és 10 órákor. I. Fehér mámor. A szűz Riefenthal-lal. II. Feljegyzések. Vlasta Burian.

ÖZGŐ MŰSORA:

nyári mozgó) Liane Haid és csodás szereimi filmje. Aus. Előadások: 3. 5. 7 órákor: 10 és 17 lej.

MŰSOR

junius 25.

arcu zenekar. 17: Leme-19.20: Híres énekesek rádiózenekar szimfonikus Vendéglőli zene. rna, utána hanglemezek. gányzene. 14.40: Hírek. 19.50: Színműelőadás a zuzi, br. Eötvös regénye epeken: 'Ódry Árpád, Tóradar. 21.35: Az Operaház zenekar. 0.05: Hírek. Kamarazenekar. atonazene. etítés az Operaházból. nyű zene.

Schubert: VI. szimfónia. 20.15: Szimfonikus hang-nyű lemezek. Montmartrei tarka est. 00: Chabrier: A csillag.

emzeti Színház tagjainak orakoztató zene. onhármás.

PRÓ ETÉSEK

os eredménnyel között tételével rendelkező „Milegele Ferdinand 116.

, Turda, Bistrița és Alba eseknél bevezetve fix fi-al felvételük. „Bevezetett e a kiadóba.

DM

Részletes ajánlatokat ár-Israel" jellegre Hegedűs címre kérek.

akótársat keres kellemes, ozott szobához. (Fürdő-kezekni: Török Mária Str. n 2 1/2-4-ig, este 8-9-ig.

zít pótvizsgára és fel-oen. „Lelkiismeretes" jel-

ítónő, román oklevéllel, nál elhelyezkedést keres. mán tanerő 21" jellegre kérek.

u engroszlétben műkö-öket is látogatna, alkal-: Mercur-fiók Ludus.

szakácsnőt keresek ház-„Casa de Mode" Memo-

sünk román nyelvtudás-örgalmas" jellegre a ki-

Palesztinai utasaink figyelmébe

Palesztinai kirándulóinkat értesítjük arról, hogy a jelentkezés határidejét meghosszabbítottuk július 1-ig, amikor is visszavonhatatlanul lezárjuk a jelentkezéseket.

Ujra értesítjük az érdeklődőket, hogy kirándulásunkon résztvehetnek azok is, akik nem óhajtják igénybe venni Palesztinában a csoportos vezetést és ellátást. Ezek részére a kirándulásunkon rendkívül kedvezményes hajójegyet szolgáltatunk ki. Éspedig másod osztályon oda és vissza teljes ellátással, kívánatra vegetáriánus kosztal 6000 lej.

Ugyanez első osztályon 8000 lej. Értesítjük a palesztinai utasokat, hogy

az angol konzulátus az új valutarendelkezésekre való tekintettel (44 százalékos felár) a 60 fontban megjelölt garanciaösszeg lej ellenértékét az eddigi 32.000 lej helyett 44 ezer lejtben állapította meg további intézkedésig. Ugyanakkor a garancialevél 15 hónapról kell szólnon.

Kirándulásunk minden utasának, valamint minden más palesztinai utasnak tehát 44 ezer lejt kell deponálnia, vagy egy nagy bank garancialevelét ugyanerről az összegről.

Egyidejűleg értesítjük utasainkat, hogy a Har-Karmel junius 25-ike helyett, junius 29-én este 10 órákor indul.

Halálos autókatasztrófa a Budapest—Bécs közötti országuton

A párizsi Rádió-ügynökség szerkesztője balkarját törte, felesége meghalt

Budapest, junius 24. (Rador.) A Budapest—Bécs közötti országuton a magyar főváros közelében egy autó, amelyet Angyal sofőr vezetett és amelyben Meller ügyvéd és Popper kereskedő ültek, ki akart kerülni egy szekeret és eközben összeütközött egy másik automobillal, amely-

ben Pierre Guyon, a párizsi Rádió-ügynökség prágai szerkesztője volt családjával. Guyon balkarja eltört, felesége meghalt, 15 éves leánya szintén súlyosan megsérült. Ugyancsak súlyos sérüléseket szenvedtek a másik gépkocsi utasai is. A katasztrófát az eső miatt sikos ut idézte elő.

Hatmillió idegen kiutasítására tettek javaslatot az USA képviselőházában

Százötven képviselő támogatja a javaslatot

Washington, junius 24. (Rador.) Dies képviselő javaslatot terjesztett a kamara elé, amely szerint az Egyesült Államokból 6 millió idegent utasítanak ki. A javaslatot 155 szervezetnek több, mint öt-millió tagja írta alá. Dies kijelentette, hogy az Egyesült Államokban a munkanél-

külség problémájának ez az egyedül lehetséges megoldása. A javaslatot eddig 150 képviselő támogatja.

Az indokolás azt is hangsúlyozza, hogy nem szabad idegen állampolgárnak olyan állást elfoglalnia, amelyet amerikai polgár is be tud tölteni.

Ghita Crisan halála

Beiuson temetik el a volt erdélyi minisztert

Bucuresti, junius 24. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpártnak mély gyászja van. Vasárnap délután két órákor váratlanul meghalt Bucurestiben dr. Ghita Crisan, volt miniszter, a párt tartományi főtitkára. Halálát szívizélhűdés idézte elő. Ghita Crisan fiatalon, alig 49 éves korában távozott az élők sorából. 1918-ban főtitkára és jegyzője volt az albaiulai gyűlésnek, amelyen Erdélynek Romániához való csatlakozását kimondták. Ebben a minőségében ő is aláírta az egyesülési okmányt. Azóta megszakítás nélkül tagja volt a román törvényhozásnak; 1927-ben a Stirbey-kormány minisztere lett, később kamarai alelnök és a Mironescu-kormány pénzügyi alminisztere. Az utolsó Vaída-kormányban erdélyi miniszter volt.

Ghita Crisan dr. egyike volt a legképzettebb és a legvilágosabb fejű erdélyi politikusoknak. Nem tartozott a harcos temperamentumok közé; megnyerő modora, politikai tevékenységének civilizált tónusa a többi pártok felé is possibilitássá tették, úgy hogy Ghita Crisannak mindannyiszor komoly szerep jutott, valahányszor a nemzeti parasztpárt politikai ellenfeleivel béketárgyalásokat kezdeményezett. Külföldi missziókat is bízta rá, szerepe volt a sta-

bilizációs kölcsöntárgyalásokban és pénzügyi szakértelmét ellenfelei is elismerték. Egyike volt azoknak az erdélyi politikusoknak, akik közvetíteni igyekeztek a Maniu-Vaída konfliktusban, amelyben ő végül Maniu mellett foglalt állást. Másfél évtizede állott a párt bihormegyei tagozata élén. A bihormegyei Beiuson született és Bucurestiben felravatolozott holttestét Beiusban fogják elföldelni. A temetésen előreláthatólag résztvesz, Maniuval az élén, a párt egész vezérkara.

MÓRICZ ZS. Boldog ember

könyvnapi szenzáció, 320 lap, egészszvazonkötésben, azonnal rendelve Lei 99 később Lei 119

Lepagenál, Cluj

Postán utánvétellel. Beküldve franco. Kérjen könyvnapi jegyzéket Lepagetől Cluj.

A Zsidó Párt clujmegyei tagozatának iljusági szekciója

f. év junius 26-án, szerdán este 1/2 9 órai kezdettel

tartja ujjáalakuló közgyűlését

a neolog iskola Cal. Reg. Ferdinand uti nagytermében. Minden zsidó ifju legyen ott!

VALÓBAN HIHETETLEN!

A legtöbb nő nem hitte el, hogy valóban elsőrendű minőségű pudert vehet ilyen olcsáron.

A valóság azonban rációfolt erre a hiedelemre. A Chat Noir puder egyesíti magában a finom pudert minden kvalitását: finomságát, tapadóképeségét, légies illatát. Nem tartalmaz semmiféle olyan mérgező anyagot, amely a bőrt megtámadná. Vásároljon egy doboz Chat Noir pudert, el lesz ragadtatva.

Lady Chat Noir PUDER

Több mint negyvenezer ember vett részt a nemzeti parasztpárt jasi gyűlésén

Madgearu az élet drágulásának okairól

Bucuresti, junius 24. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt gyűlés-sorozatában vasárnap a moldovai szervezetnek adódott alkalm a párt erejének demonstrálására. A Dimineata szerint Moldova megyéből több, mint 40 ezer ember gyűlt össze, Jasi-ban ebből az alkalomból. A gyűlést Costachescu professzor nyitotta meg, aki meglepő szavakban üdvözölte Mihalachet, majd Madgearu részesítette éles kritikában a liberális párt gazdasági politikáját. A liberálisok hatalmas tévedéseinek rovására kell írni az élet általános megdrágulását. Ezután dr. Lupu az általános politikai helyzetet analizálta, támadta a kormányt és kijelentette, hogy a nemzeti paraszt-

párt nem siet hatalomra kerülni.

— A párt csak abban az esetben fogja a kormányzás felelősségét vállalni, ha szabadkezet kap.

Utóljára Mihalache pártelnök beszélt. Kifejtette, hogy csak a paraszti állam a szövetkezetekben szervezett paraszti munka és a szindikátusokba tömörített városi munka teremthetnek ismét megelégedett helyzetet az országban. Mihalache kihangsúlyozta a párt monarchikus beállítottságát. A párt élén álló vezetői tagok meg-

Kondylis görög miniszterelnökhelyettes hosszu cikkben indokolja meg, miért lett a köztársaság megalapítójából — monarchista

Athén, junius 24. (Rador.) A görög távirati iroda jelentése szerint az Ellinikon Mellon című lapban irt cikkében Kondylis tábornok helyettes miniszterelnök csodálkozását fejezte ki afelett, hogyan fogadták az Avala jugoszláv ügynökségnek adott nyilatkozatát:

— Nagyon is igaz, — mondja a tábornok — a görög köztársaság híve és megalapítója voltam, de a politikusok nem kötelesek olyan elvekhez ragaszkodni, amelyekről az idő bebizonyította, hogy tévesek és nem használnak a haza érdekeinek. Hibáztathatjuk vajjon Moch tábornokot, aki Cromwell halála után restaurálta a monarchiát Angliában, amely azután olyan sokat tett Anglia dicsősége érdekében? Miután 11 évi köztársasági rezsim Görögországban rámutatott arra, hogy ez a rendszer csak polgárháborút okoz és hogy politikusaink nem eléggé felkészültek ahhoz, hogy ellenfeleik jogait tiszteletben tartsák, hogyan kívánják tőlem azt a lelkesedést a köztársaság iránt, mint mikor még nem rendelkeztem az utóbbi tapasztalatok felett?

— Csaldarisz miniszterelnök, aki telve van hazaszeretettel és önmegtadással, sohasem gondolt arra, hogy a rezsimváltozás ügyét pártügynek használja fel, még akkor sem, mikor Venizelosz hamisan és rágalmozóan azzal vádolta, hogy a köztársasági rendszert fenyegeti. De miután

a rezsimkérdést mások alkalmatlan időben vetették fel, Csaldarisz hozzájárult ahhoz, hogy a nemzetgyűlés népszavazást írjon ki, hivatalos biztosítékot szolgáltatva a kormány semlegességét illetőleg és mindent meg fog tenni a népszavazás autenticitása érdekében. Minden görögnek joga van ebben az ügyben állást foglalni, amitől az ország jövője függ.

Ilyen értelemben nyilatkoztam az Avala-ügynökségnek monarchikus hitvallásomról. A monarchia az egyedüli, amely a jelen helyzetben az ország belsejében visszaállíthatja a normális életet az állam újjászervezése által. Csak ezton lehet reakciót kifejteni az általános anarchia ellen, amely annyi kárt okozott Görögországnak az utóbbi években.

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

ESTE EGY GRAIN DE VALS Meghajt lefogyaszt

istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ

(6)

— Hát a rebe? — kérdezte egy ijedt, rekedt hang, mely a felcsigázott érdeklődést egyetlen szóval határozott irányba terelte. A kérdésre nem jött válasz, percekig ott lebegett a beszmedres félhomályában és mindenki érezte, hogy tulajdonképpen itt a helyzet kulcsa. Még mielőtt bárki magához térhetett volna, felpattant az ajtó és megjelent a rabbi alakja. Talliszba volt burkolva és reszkett a felindultságtól. A frigszekrény elé állott és beszélni kezdett:

— Roshassana első napján, muszaf-ima előtt megmutatták nekem, hogy abban az esetben, ha Bonaparte, a francia hadvezér seregei győzni fognak, akkor meggazdognak a zsidók és jóra fordul sorsuk. De egységük megbomlik és el fognak távolodni mennyei atyánktól. Ha pedig az orosz seregek győznek, akkor szegényebbekké lesznek a zsidók, önérzetüket sárba tiporják, de egységesek lesznek és társzta szívvvel fogják imádni az Istent. Napoleon eretnkséget hoz a földre, ezért én, Majse ben Chana, a gezéra erejével elrendelem, hogy pusztuljanak Napoleon seregei.

Ugy hatott e bejelentés, mint derűs nyári napon a mennyköcsapás. Dermedten állottak és szólanul, mintha minden akaraterő megbénult volna. És még mielőtt bárki a jelenlévők közül felocsudott volna meglepetéséből, hogy számot adjon magának arról, ami itten olyan rapszódikusán történt, megszólalt egy kamaszhang:

— Mikor jön hát a Messiás?

Mechl volt, a gabbe fia, akiről megfedekeztek és akit a nagy zajban nem vettek észre. Ő tért először magához és összesította következményeivel mindazt, amit ezen az estén hallott.

A rabbi rögtön válaszolt:

— Reb Elimelech, a lizenszki, halálos ágán megírte, hogy mindent el fog követni a megváltás érdekében. Kijelentette, hogy nem megy addig be a paradicsomba, míg határozott ígéretet nem kap erre. Ugy is történt. Próbálták becsalni, de nem sikerült. Igaz, még nem érkezett el az ideje annak, hogy Messiás jőjjön. Megszólaltatták Dávid király lantját és a rabbi elindult az édes akkordok után... Mindenről megfedekezett és bement a paradicsomba. De ígérem, én elővigyázatosabb leszek, engem nem fognak becsalni...

A rabbi megcsókolta a frigszekrény függönyét és kiment. A társaság feloszlott. Szó nélkül mentek haza. A rabbi megpecsételte a francia hadsereg oroszországi felvonulásának sorsát... Napoleon, a világhódító császár bukik... Azonban a Messiás közeli eljövételéről is le kell mondani...

Mindenki hazament, hogy újra utána nézzen a hétköznapi dolgoknak...

HATODIK FEJEZET.

Smelke (csak így: Smelke, mert a rabbi házában lekopott a hivatásos gabberól a „Choszed“ jelző) az ajtóban állott, lekonyult fejjel, szólanul. Már kezdetűl fogva nem tetszett neki ez a „dácser dajen“, aki valahonnan Franciaországból vetődött ide és beszédében minduntalan furcsa, érthetetlen szavakat kevert. Ezekkel előbb szolt is egy ízben erről a rabbinak, de a rabbi leintette: „Reb Duved nagy talmudtudós és istenfélő ember“. Most tessék: ez a „nagy talmudtudós és istenfélő ember“ megírta ezt a gyalázatos könyvet. Smelkét emésztette a bosszúság. Sajátmagát is cinkosnak érezte, mert nem volt elég erélyes és utat engedett a gonosz-ságnak.

Smelke nem volt többé az udvar egyetlen hivatásos gabbeja. Időközben két tóramásoló is leszegődött és a kácsalábnnyikok állandó serege is szép számmá rugott. A két tóramásoló, habár a gabbe titulust viselték is, főleg keméirással foglalkoztak és Smelke kormányzói jogai a változott viszonyok folytán sem csorbultak meg. Smelke tapasztalataira szükség is volt, mert a jölét (Reb Majse Teitelbaum szerint a vallás egyetlen komoly veszedelme) nem fenyegette többé a zsidóságot és a chaszid-mozgalom soha nem tapasztalt lendületet vett. Reb Majse Teitelbaum jóslata egyébként is bevált. Az oroszországi felvonulás tényleg Napoleon bukásának a kezdete volt. Két-három esztendő alatt a világhódító császár napja teljesen lehanyatlott és Szent Ilona szigetére számúzva, megadta magát végzetének. A Messiás lépteinek zaja egyre halkabb lett a zsidó uccában. Lengyelország három rebe-fejedelme összefogott és közös erővel ostromolta az eget és sürgette Messiás eljövételét. Am példásan bünhődtek azért, amiért „előretolták a Vég“-et. 1815 áb hó 9-re tüzték ki a nagy napot, de egyiküknek sem adatott meg, hogy azt elérje. Előbb a koznitz Maggid halt meg, félévvel később meghalt Reb Mendele Rimenever és néhány napra rá a lublini rebe. Négy héttel a lengyelországi rebe-fejedelmek által kitűzött nagy nap után a bécsi kongresszuson megkötötték a Szent Szövetséget, amely rabszolgabilincsekbe verte

Európa népeit. A reakció szomorú, sívár korszaka köszöntött rá Európára és a zsidóság tömegesen menekült a chaszid misztérium oltalmazó szárnyai alá.

Smelke az ajtóban állott és hallgatott. A világ minden kincséért sem nyitotta volna ki a száját. Várta, hogy kihúzzák belőle a szavakat.

— Mi az, Smelke? — kérdezte a rabbi.

— Reb Duved, a dajen hazajött és elküldte a könyvet — mondta. Kaftánja alól kivett egy kis könyvet, letette a lóca szélére és szó nélkül kiment.

A rabbi kinyitotta a könyvet és elolvasta saját előszavát. A pozsonyi rabbi is irt előszót, nem csoda, hiszen ismeri gyermekkorát. A paksi rabbi, az öreg Griszháber szintén jóváhagyta. A végén — gondolta Reb Majse Teitelbaum — még keresni fogják a könyvet. Pedig neki cseppet sincs innyére olyan munka, amely pogány tudósokat idéz. Minek kell foglalkozni Euclides tizenegyedik axiomájával? Miért igazoljuk a zsidóságot a modern tudományos rendszerekkel szemben? Az alexandriai Philo követte el az első hibát, amikor a zsidó vallást összeegyeztetni igyekezett a görög filozófiával. Azóta mindig akadtak zsidó „tudósok“, akik tudományos szempontból akarják igazolni a zsidóságot és azt igyekeznek kiolvasni a töréből, ami éppen jól esik nekik... Hát szabad a zsidóságra másképpen tekinteni, mint saját világszemléletének prizmján keresztül?...

Reb Majse Teitelbaum lapozott a könyvben és hirtelen megállott. Mi ez? A könyvnek két része van? Reb Duved ide mellékelte volna gyermekeinek szóló végrendeletét is? De hiszen erről szó sem volt a kéziratban. Olvasta a szöveget:

„Lengyelországban és határain túl emberek élnek manapság és a tömeg azt mondja róluk, hogy jámborok, chaszideusok és szentek. A tömeg hisz bennük és úgy lesi szavukat, mint a prófeta szavát. Sok követőjük van, de nemcsak a csöcseléket vonzzák magukhoz, hanem sok talmudtudós is, úgy hogy minden szombatra két-háromszáz ember jön össze és az illető asztalánál töltik a szombatot. Némelyek azért jönnek, hogy áldást kérjenek, mások meg azért, hogy kigyógyítsák őket betegségeikből. Olyan is akad, aki kéri, hogy hitelezői ne szorogassák, meddő asszonyok pedig gyermekáldásért esengenek. És mindannyian ajándékot hoznak, hogy ezzel váltsák meg lelküket. Én nem jöttem eddig házuk tájéka felé, nem is ösmertem őket, csak hallottam szavahihető emberektől, hogy kiállották a próbákat és hogy ténylegesen csodákat művelnek. Viszont más, nem kevésbé szavahihető emberektől azt hallottam, hogy szó sem igaz az egészről, csupán beszélnek és vigasztalják az embert, anélkül azonban, hogy mindez eredménnyel járna. Hallottam, hogy elhanyagolják a talmudot és hangos szóval hirdetik, hogy csak a Zohár és a Kabbala könyveit kell tanulni. Én azonban nem tudtam eddig, vajjon nem irigységből táplált valótlanúság-e az, amit róluk tejesztenek? — Gyermekeim! Ne keressétek az ő barátságukat. Mert megismertem egy embert, aki Lengyelországból jött és Magyarországon telepedett. Ez az ember egykor nagy ellenfele volt a chaszidoknak és amikor látta, hogy azok nap-nap után erősödnek és nem lehet őket legyűrni, hozzájuk szegődött. Felvette szokásukat, forgatja szeit, tapsol imádkozás közben, egyszóval utánozza minden cselekedetüket. Ez az ember még mielőtt Magyarországra került volna, nagy hírű tudós volt. Ezért amikor idejött én is azok között voltam, akik fogadták. Beszédéből és cselekedeteiből rögtön megismertem, hogy borzasztóan gögös és becsavagyó. Korunk összes nagyságait semmibe sem veszi, mesél csodálatos dolgokat azokról a chaszidokról, akik híresek voltak és rebe-rangot értek el. De tudásban és a Kabbalában való beavatottságban — mondja — nemcsak, hogy nem szárnyalták őt túl, de erősen mögötte maradtak.“

A rabbi letette a könyvet és az emberek háládatlanságára gondolt. Itt van a Reb Duved Friesenhausen esete. Esztendőkön keresztül a hitközség dájene volt. És most, hogy visszaemlékezett az elmúlt évekre, eszébe jutott, hogy valahányszor a dajen fizetésjavításért, ő mindannyiszor támogatta. Nagycsaládu ember, sajnálta, hogy nélkülöz. Azután kevésnek találta az alárendelt dajen-állást és fejbé vette, hogy rabbi lesz. Eljött hozzá és ő szó nélkül adott neki meleg ajánlósortokat. Azután könyvet irt, valami asztronómiai értekezést, amire ő adott előszót. Ő volt a könyv első prenumeránsa, két ezüst tallért fizetett érte és szívből kívánt neki sok szerencsét. Végignézte az előfizetők névsorát, javarészt az ő hívei voltak, akik csakis az ő előszavára való tekintettel vették meg a könyvet. És a végén a könyv nem volt más, mint pamflet, mely ő ellene irányul. Egy pamflet Reb Majse Teitelbaum ellen, amely azzal kérdkedik, hogy Reb Majse Teitelbaum jóváhagyásával és előszavával jelent meg. Ez a szemtelenségnek netovábbja. De nézzük csak sorjába:

„Hallottam tőle néhányszor halachát és agadát, és szellemes dolgokat. Ugy tudtam, hogy istenfélő és felebaráti szeretete is tökéletes. Világi dolgokban és az emberekkel való bánásmódban is értelmes embernek ismertem meg. Mindezen kiváló tulajdonságokért nagy becsben állott előttem, hetenként kétszer-háromszor ellátogattam hozzá. Jóidő telt így el, amíg meg nem győződtem mindenek ellenkezőjéről. Hogy istenfélő és emberbaráti szeretete nem őszinte, hogy kétszínű, ingerlékeny és szívesen fölünyeskedik a más rovására.“

Ujra letette a könyvet. Arra gondolt, vajjon nem volt-e igazságtalan ezzel az emberrel szemben? Igaz, nem szívelte. Idegen légkör áradt belőle. Olyan ember volt, aki tíz éven át magasabb matematikával foglalkozott... Egy ember, akinek rögeszméje lett egy modern rabbi-seminárium felállítására és két éven át spórolt utiköltségre, hogy ilyen irányban kidolgozott tervét József nádornak átadhassa... A szívek megértették egymást. Ime, mégsem volt önzetlen, amikor támogatta, hogy Ujhelyből elkerüljön... Behívta Smelkét.

— A beszmedresben látták a könyvet? — kérdezte a meglepett embertől.

— Most olvassák, rebe.

— A városban már tudnak róla?

— Tudnak. Itt volt Reb Joszef Blum, Reb Avrum, Engel, Reb Pinchesz Deutsch és Reb Jide Lájb Bauer. Be akartak jönni a rebehez, mindegyik magával hozta a könyvet. Nem engedtem be őket, azt mondtam, a rebe is most olvassa azt.

— Bemegy, Smelke, a beszmedresbe — mondta a rabbi nyugodtan, a felindultság legkisebb jele nélkül — és kihirdetted a nevemben, hogy Reb Duved Friesenhausen, a dajen egy talmod-chochem és nehogy — Isten őrizz — valakinek eszébe jusson őt megbántani!

Smelke kiment, míg a rabbi tovább olvasott:

„Olyan embernek mutatkozik, akit nem érdekel a pénz, a valóságban azonban pénzvár és élére rakja a garast. Tekintve, hogy ezt a tulajdonságát megvetem, kerültem a társaságát, csak később — bizonyos körülmények folytán — voltam kénytelen vele érintkezni. Két-három esztendőn keresztül szinte naponta találkoztunk. Ezidő alatt tudását is kiismertem. Természetes eszénél fogva éles elméjű és kitünő emlékezetű ember. Fiatal korában a lehető legmélyebben hatolt be a talmudtudományba, ahol nagyszerű eredményeket ért el. Számos esztendő óta főleg kabbalistikus művekkel foglalkozik. Egy ízben megkérdeztem tőle, tud-e olyan titkokról, melyeket az ember nem talál a könyvben. Mire azt felelte, hogy egyetlenegyszer nyilatkozott meg neki ébrenlétben Rabbi Ichok Luria és mély titkokat fedett fel előtte. Arra a kérdésemre, hogy bizonyos-e abban, hogy az, aki megnyilatkozott neki, tényleg Rabbi Ichok Luria volt? — azt felelte: igen. Néhány esztendővel ezelőtt összegyűltek az emberek, a tanultak és a csöcselékből valók (nem tudom, ő hívta-e őket, vagy maguktól jöttek) és azt mondták: állítsunk fel a városban chaszid-tábort és járjunk a chaszidok utjain; imádkozunk nyíltan a szefárd imarend szerint és Te vezérelj és rabbinak leszel. Ő beleegyezett és azóta az ő rebejük. Azóta pestismódra terjed a mozgalom, úgy hogy ennek az embernek lakóhelyén és a környéken nagy tömegbe verődött a chaszid tábor, — az ő jószágos szent neve őrizzen meg bennünket tőlük. Olyanok is vannak közöttük, kiknél hajdan a talmud és az istenfélő mindenek föltötte állt volt és akik most chaszid-dolgokkal töltik az idejüket és a tanulást másodrendű kérdésnek tekintik. Elősegítette a dolgot, hogy időközben Galiciában a három legnagyobb chaszid-rebe elhalálozván, Magyarországon híre ment annak, hogy ez az ember minden betegséget meggyógyít: a nyavalyatörést és a tébolyt s meggyógyítja a vakot, süketet és bénát. Egyszóval minden bajt, a saját, valamint családja betegségén kívül, mert ha azok megbetegednek, orvost hívnak. Mindezt pedig kaméával csinálja. Amikor mindennek híre terjedt az egész országban, hatalmas szekrényt készítette magának, hatvan fiókkal, ahogyan a patikusok szokták, a tóramásolóval megíratott 50—100 amulettet egy-egy fajtaból (szerencséhez egy fajtat, hidegjeléshez másfajtat és így tovább) és a fajtat szerint osztotta be őket különböző fiókokba. Amikor az emberek segítséget kérnek tőle, kinyit egy fiókot, ráolvas a kaméára, nehogy az egyszerű embert azt higgye, elég az írás, a kis pergament-tekerés, amit a tóramásoló megírt és kész a segítség. Saját szememmel láttam, amint egy ízben három fiókból háromfajta kaméát szedett elő, összekeverte őket, ahogy a patikus szokta a gyógyszerrel és úgy adta át az embernek. Erre még nem volt példa, amióta Judeából nép lett és Izraélből nemzet. Tartok attól, hogy ez az ember, mint hamis prófeta beszédmódjával halált érdemel. De mindettől eltekintve, ha csak azért csinálna ilyeneket, hogy becsapja az embereket, akkor is kuruzslónak kell tekinteniük, amint az a Sulchan Aruch Jóre-Deá 179-ik szakaszából kitünik. A józan ész is...“

Letette a könyvet. Elég volt. „A világegyetem oszlopai“ című mű további részletei nem érdekelték. Vakok az emberek — gondolta — és nem látnak csak az orruk végéig. Évszázadokon át a paragrafusokat faragták és amikor a pilpul széles körben elterjedt, újra kezdték a kodifikálást. Kodifikált Maimonides, aki „Misna tóra“-jában a tóra rendszeres ismétlését hatalmas műbe foglalta.

(Folytatjuk.)

HIL

Meg
dr. Schönfeld

Budapestről jelentik: ban vártaul elhunyt feld József, a Zsidó Sz. magyarországi cionista jelesebb harcosa. A bud. magyarországi cionista kezdte Schönfeld József s. Evtizedeken át a mus harcának első rajtor fellépésével, tudás kitünő tollával és elötellen eremeket szer cionista mozgalom és megteremtésében. Ott a deténél, az első zászló díletlenül harcos hord lobogónak olyan környe leten, ahol minden hat körök épp úgy, mint a adó tnyezői ellenség cionista színeket. M gáncoskodás és ellens a korolus munkát és dr Schönfeld József az Z. S. Sz. és a köré nyi sereg vivott évtize országi cionista mozgal eszme népszerűsítéséért éppécséért. Hogy ma r Magyarországon a cio talian erővel behatolt ben nemcsak a palesztin járó általános cionista nem annak a szívós fe és közéleti harcnak is je lyet Schönfeld József és lapjával, a Zsidó Sz. tavaly ünnepelt újsá 25-ik évfordulóját és né Zsidó Szemle 30 éves alkalommal megal ünn és az ünnepelt azall tet és a tisztelet meg újabb fogadalmakat tett munkára a zsidó me országepítés szolgálatá gedte, hogy helytálljon élet közepén, férfikora ratlanul a halál, holott nagy feladatok vártak zsidó közélet forradalm Józsefet az egész ma gyászolja. Cionisták é aránt érzik a nagy ves gyarországi zsidó közél nista harcos halálával. lala azonban érzékenye gyar nyelvetterület cion halálának híre Erdély, goszlávia cionista tábor benést keltett. Tem ment végbe Budapest lett.

— Jogerőre emléke végrendelet-hamisításának. Jelenti: Beszámolt az U arról, hogy Kádár En nábob 100 milliót örök lethamisítását per táma csak Kádár Péter jegt amitót jelölt a vég többi örökösök megáll hamisították a végrende annak idején súlyosan és még négy egyént, a szerepeltek a végrende szék most leérkezett itéltek fellebbezését vi az ítélet jogerőre emel

— Tragikus vízbefutó. Általános részvételt keltt ban egy tragikus vízbe te muresi iparos 16 év dor nevű barátjával a s fürdeni. Bár jó uszó gyertt órányba került. ros partjáról Gagyi La aki a fiatal fiuk után t tönök azonban csak mentenie, míg a fiatal dozata lett és egy óra ját.

— A helyes életmód tekintettel legyünk kö metlen lehet embertá hetetlen próbára tesz szépség sem képes azt teljes szájjávités ODO lehelletet ad.

halachát és agadát, am, hogy istenfélelme... Világi dolgokban és... is értelmes embernek... tulajdonságokért nagy... ketszer-háromszor... el, amíg meg nem... l. Hogy istenfélelme... zinte, hogy kétszínű... edik a más rovására... gondolt, vajjon nem... rrel szemben? Igaz... t belőle. Olyan ember... tematikával foglalko... méje lett egy modern... két éven át spórolt... kidolgozott tervét Jó... vék megértették egy... e, amikor támogatta,

a könyvet? — kér... róla?... Reb Blum, Reb Avrum, Reb Jide Lájb Bauer, meggyik magával hozta... azt mondtam, a rebe

medresbe — mondta... legkisebb jele nélkül... Reb Duved Friesen... és nehogy — Isten... t megbántani!

ovább olvasott:... akik nem érdekel a... szóvár és élére rakja... ajdonságot megvetem,

bb — bizonyos körül... telen vele érintkezn... szinte naponta talál... tiismertem. Természe... titúnó emlékezteti em... helyekben hatolt be a... ri eredményeket ért... balisztikus művekkel... m tőle, tud-e olyan... talál a könyvben. Mire... nyilatkozott meg neki... mely titkokat fedett

zinyon-e abban, hogy... leg Rabbi Ichok Luria... szabaddal ezeltött... tak és a csöcseléből... gy maguktól jöttek

városban chaszid-tá... n; imádkozunk nyil... e vezérünk és rabbink... zó rebejük. Azóta... gy hogy ennek az... ten nagy tömegbe ve... agos szent neve őriz... is vannak közöttük,

fenfélelem mindennek... szid-dolgokkal töltik... ndű kérdésnek tekin... dőközben Galiciában... halálközvén, Magyar... az ember minden be... brést és a tébolyt s... énat. Egyszóval min... a betegségén kívül,

ost hívunk. Mindezt... mindennek hire ter... szekrényt készitte... hogan a patikusok... t 50—100 amuletet... fajtát, hideglelés... fajták szerint osz... Amikor az emberek... kótot, ráolvas a ka... azt higgye, elég az... a törámsoló meg... gemmel láttam, amint... kameát szedett elő... szokta a gyógyszer... még nem volt példa,

l nemzet. Tartok at... próféta besz-din ál... letekintve, ha csak... apja az embereket... nk, amint az a Sul... zából kitűnik. A jó...

A világegyetem osz... m érdekelték. Vakok... átnak csak az orruk... fusokat faragták és... edt, újra kezdték a... t, aki „Misna tóra“... hatalmas műbe fog...

HIREK

Meghalt dr. Schönfeld József

Budapestről jelentik: Ötvenegy éves korában váratlanul elhunyt Budapesten dr. Schönfeld József, a Zsidó Szemle főszerkesztője, a magyarországi cionista mozgalom egyik legjelesebb harcosa. A budapesti Makabeában, a magyarországi cionizmus első élcsapatában kezdte Schönfeld József politikai pályafutását. Évtizedeken át a magyarországi cionizmus harcának első rajvonalaiban állott és bátor fellépésével, tudásával és tehetségével, kitűnő tollal és elokvenciájával elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyarországi cionista mozgalom és cionista közvelemény megerősítésében. Ott állott a mozgalom kezdeténél, az első zászlóbontásnál és azóta rendkívül harcos harcosdozója volt a kék-fehér lobogónak olyan környezetben és olyan területen, ahol minden hatalmi erő, a hivatalos körök épp úgy, mint a zsidó közélet merltkadó tényezői ellenséges szemmel néztek a cionista színekre. Megvetés és kishitűség, gáncsolkodás és ellenszenv környékezte azt a boldog munkát és bátor harcot, melyet dr. Schönfeld József az irányítása alatt álló Zsidó Szemle és a körjeje csoportosult maroknyi sereg vívott évtizedeken át a magyarországi cionista mozgalom legalapjaitól kezdve egészen a zsidó közéletbe, ebben nemcsak a palesztinai és az ezzel együtt járó általános cionista konjunktúrának, hanem annak a szivós felvilágosító munkának és közéleti harcnak is jelentős része van, melyet Schönfeld József személyes agitációval és lapjával, a Zsidó Szemlével végzett. Csak tavaly ünnepelte újságírói pályafutásának 25-ik évfordulóját és néhány héttel ezelőtt a Zsidó Szemle 30 éves jubileumát. Mindkét alkalommal meleg ünnepélyben részesítették és az ünnepelt azzal véte honorálni a szeretet és a tisztelet megnyilatkozását, hogy újabb fogadalmakat tett a további harcra és munkára a zsidó megújulás és a zsidó országépítés szolgálatában. A sors nem engedte, hogy helytálljon a fogadalomért. Az élet közepén, férfikora délen ragadta el váratlanul a halál, holott még nagy hivatás és nagy feladatok vártak rá a magyarországi zsidó közélet forradalmosításában. Schönfeld Józsefet az egész magyarországi zsidóság gyászolja. Cionisták és nencionisták egyaránt érzik a nagy veszteséget, mely a magyarországi zsidó közéletet érte a lelkes cionista harcos halálával. Schönfeld József halála azonban érzékenyen érinti az egész magyar nyelvterület cionista mozgalmát is és halálának híre Erdély, Csehszlovákia és Jugoszlávia cionista táborában is nagy megdöbbenést keltett. Temetése folyó hó 19-án ment végbe Budapesten óriási részvét mellett.

Jogerőre emelkedett a parasztnábob végrendelet-hamisítások itélete. Tudósítónk jelenti: Beszámolt az Uj Kelet annak idején arról, hogy Kádár Endre stanceni parasztnábob 100 millió öröksége körül végrendelet-hamisítási per támadt. A végrendeletben csak Kádár Péter jegyzőt és Kádár János tanítót jelölte a végrendeletkező, akikről a többi örökösök megállapították, hogy meghamisították a végrendeletet. A törvényszék annak idején súlyosan elítélte a főörökösöket és még négy egyént, akik mint hamis tanuk szerepeltek a végrendeletkezőnél. A semmitőszék most leérkezett ítélete szerint az elítéltek fellebbezését visszautasította és így az ítélet jogerőre emelkedett.

Tragikus vízbefulás. Tudósítónk jelenti: Általános részvételt keltett a székiely fővárosban egy tragikus vízbefulás. Majláth Sándor tg-muresi iparos 16 éves fia Megyeri Sándor nevű barátjával a szabad Maroshoz ment fürdeni. Bár jó úszó volt, fiatal barátjával együtt óceánybe került. Vergődésüket a Maros partjáról Gagyi Lajos festő vette észre, aki a fiatal fiuk után ugrott a vízbe. A festőnek azonban csak Megyerit sikerült kimentenie, míg a fiatal Majláth a habok áldozata lett és egy óra múlva kifogták hulláját.

A helyes életmód egyik feltétele, hogy tekintettel legyünk környezetünkre. Kellően lehet embertársaink idegeit elviselhetetlen próbára teszi és a legnagyobb szelenséggel sem képes azt takarni. Mig egy erőteljes szájbubálás ODOL-lal frissen illatozó lehetetet ad.

Ingyen PETROL-
gázlőzöt Nem füstöl,
1 lit. PETROL 8 órát ég
Teljes garancia!
Moskovits & Comp. CLUJ
(Főpostával szemben)

Szeptember 7-én tartják az országos ügyvédkongresszust Targu-Muresen. Tudósítónk jelenti: Az országos ügyvédi kamarának határozata szerint szeptember 7-én kezdődik meg Tg-Muresen az országos ügyvédkongresszus, amely három napig fog tartani. Ez alkalommal leplezik le a tg-muresi táblán Avram Iancu román szabadsághős szobrát, aki a tg-muresi táblán írrok volt.

Elítélték a topliai kereskedő rabot. Tudósítónk jelenti: Tegnap itékezett a tg-muresi törvényszék Buianer Menei topliai kereskedő rabot a bunugye felett. A mult év folyamán ismeretlen tettesek feltörték a kereskedő üzletét, ahonnan mintegy negyven ezer lej értékben különböző árucikkeket és pénz rabotak el. A tg-muresi törvényszék Aioidovan Sándort és Portik Józsefet, a topliai kereskedő betörőit 1 év 10 hónapi fogságra és politikai jogaik 5 évi felüggesztésére ítélte.

Infuenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandulák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucsuhurut esetén gondoskodjék arról, hogy gymra és belei a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak. Közközházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz lázzal járó fertőző betegségeknek is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek.

Milyen idő alatt emészthetjük el az ételeket? Londonból jelentik: Rehfuss amerikai tanár kezdeményezésére Londonban kísérleti állomást rendeztek be az ételek emésztésének pontos megfigyelésére. Az eddigi eredmények szerint egészséges emberek félliter vizet háromnegyed óra alatt emésztenek meg, negyedliter nyerstejet három és félóra alatt, ugyanannyi főtt tejet 2 1/2 óra alatt, 110 gram fehér kenyert 3 és 3/4 óra alatt, 140 gr. burgonyát 4 óra alatt, 2 nyers tojást 3 1/2 óra alatt, 2 keményre főtt tojást 4 1/2 óra alatt. Leggyorsabban emészthető ételek: a lágyra főtt tojás és a zöldségsaláta. Legnehézebb a vaj és sajt, amelynek emésztési ideje: 6 óra. Az emésztés tartama nem az életemlék mennyiségétől függ, mint inkább azok zsirtartalmától. Általában minden szokásos lakomát 3 1/2—4 óra alatt emészt meg a gyomor.

Alakult 1928 Alakult 1928
Schwartz Menyhértné orth. zsidó
leánynevelő intézete
internátusa
Oradea, Str. Ep. Clorogariu 8. Berirás 1935—36 évre megkezdődött. Kitűnő referenciák! Prospektus!

Megalakult a cluji zsidó agmenház-egyesület. Vasárnap délután a cluji ortodox Chevra Kadisa vezetősége László Gyula elnöke mellett ülést tartott, amely az agmenház ügyével foglalkozott. A népes értekezlet lelkesen fogadta az agmenház létesítésére vonatkozó javaslatokat és elhatározta egy szűkebb bizottság kiküldését, amely záros határidőn belül el fogja készíteni az új intézmény terveit és jelentést tesz a megvalósítás tekintetében a chevra vezetőségének.

Előadás Erec Jiszraelről. A cluji Marpe Lönefes zsidó... mező egyes... vasárnap délután a Mátyás étteremben teadélután adott. A háziasszony szerepét Rabetz Benjámin és Pál Mártonné látták el. A teadélután során az egylet elnöknője, dr Rosenfeld Salamonné kétórás beszámolót tartott legutóbbi palesztinai utjáról. Az előadást nagy érdeklődéssel hallgatták végig és lelkes tapokkal honorálták.

Eljegyzés. Brunner Olga Cluj és Dr Kapos Vilmos Budapest jegyesek. (Mindem külön írtatás helyett.)

A timisoarai zsidó liceum évváró ünnepélye. Timisoarai tudósítónk jelenti: Péntek délután öt órakor zajlott le a timisoarai zsidó liceum évváró ünnepélye. Az intézet három iskolájának jelentését a három igazgató: dr Marcus József, Herz Szidonia és Márton Izidor terjesztették elő. Dr Márkus József igazgatót 10 éves működésének jubileumára a diákság és a tanári kar meleg ünneplésben részesítette. Az önképzőkörök, cserkészcsapatok stbik vezetői is beszámoltak a szervezetek működéséről, majd a legjobb előmenetelű növendékek kitüntetésére került sor. Az intézet első jutalmazottja Kohl Alfréd II. oszt. tan., a leányiskola Moskovits Karolin I. o. t. és a felső kereskedelmi Boros Sándor II. o. t. Ezek a növendékek a három iskola közös záróünnepélyén vették át jutalmukat. Az intézetből távozó diákok melegt búcsút vettek tanáraiktól. A végzett diákok szervezete nevében dr Pollák Tibor tanár tartott meleghangú beszédet. Ezuttal mutatkozott be az intézet volt és jelenlegi növendékeiből alakított zenekar, amelyet Rudas Jenő vezényelt. Az évváró ünnepélyen Nyiri Jenő hitközségi elnökkel az élükön, a város zsidó vezetőségének valamennyien felvonultak.

Ne kockáztassa egészségét. Könnyelműsége egész életére szerencsétlenül teheti. Használjon tehát
Primeres Gummil

Japánban megz tulkorainak tartják meg nemtámadási szerződés kötését a szovjetekkel. Tokióból jelentik: Japán politikai és pénzügyi körök tulkorainak tartják egy meg nemtámadási szerződés kötését a szovjetekkel. Katonai körök szerint is előbb meg kell oldani a két ország közötti összes függő kérdéseket.

Letartóztatták a moszkvai Kreml testőrgárdájának parancsnokát. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Kreml testőrgárdájának parancsnokát és a gárda több katonáját letartóztatták. Részletek még hiányoznak.

Bevették a prágai magyar követség ablakait. Prágából jelentik: Száz főnyi csoport közáport zúdított a prágai magyar követség ablakaira, amelyeket bezuztak. A rendbontók közül senkit sem sikerült elfogni. A rendőrségnek az a véleménye, hogy kommunisták léptek be alkalommal akcióba, akik fel akarják ezuton hívni a figyelmet Rákosi Mátyás perére, akinek felebbviteli ítéletéből tárgyalása junius 27-én kezdődik Budapesten.

Naggyűlést tartottak a francia tűzkeresztesek. Párizsból jelentik: Fresnay le Gilmert mellett tegnap naggyűlést tartott a tűzkeresztesek szövetsége 20.000 ember részvételével. A gyűlésen, amely teljes rendben folyt le, La Rocque volt a főszónok.

TELEKPARCELLÁZÁS
Ritka alkalom! A Grigorescu ucca elején bér- és magánvillatellkek eladók. Értekezni: Weisz fakeskedőnél Cluj, Str. Gen. Poetas 4. Telefon 4 és 370.

A Zsidó Pártban szervezkedik a zsidó ifjuság

A zsidó ifjuságban, melyet az ország zsidóságának politikai szervezkedése eddig még nem rázott fel eléggé és a zsidópárt zászlóbontásokon nem csatlakozott teljes létszámmal a zsidó kisebbségi politika gondolatával, az utóbbi hetekben újra megindult az erjedés folyamata, mely a zsidópárt mellé való csatlakozáshoz vezeti az ifjuság tömegeit.

A zsidó ifjuság specifikus zsidó problémák és szükségletek tudatára ébredve, arra a belátásra jutott, hogy csak a zsidó közösségben való szervezkedés oldhatja meg ezeket a problémákat. A zsidó ifjuság előtt egyre jobban elzárulnak a gazdasági válság következtében a megélhetési lehetőségek. Az erősbödő antiszemita kurzus természetesen megnehezíti az ifjuság helyzetét, mert a zsidó munkakereső előtt nemcsak az állami hivatalok és az állammal összefüggő vállalatok zárták le kapukat hanem a zsidó öregek is, akik a numerus valachikustól való féltelmükben már eleve óvakodnak zsidó alkalmazottakkal megterhelni önmagukat. Ma a zsidó kereskedő és iparos, saját egzisztenciáját féltve, tagadja meg a zsidó fiatal emberek elhelyezését a vállalatában.

Az országban ijesztő módon elszaporodott antiszemita heclapok fokozzák azt a hangulatot, mely a közveleményben elhinti a zsidó ifjuság életretörésének és hódító vágyának vádját. Igy áll elő a helyzet, hogy a numerus valachikus, vagy numerus clausus, a gazdasági élet legtöbb ágában már önmagától megvalósult és nem vagyunk messze, egyes intellektuális pályákon a numerus nullustól sem. Ifjuságunk számára nincsen elhelyezkedési lehetőség mezőgazdaságban, iparban és maholnap a szabadfoglalkozásu ágakban sem. Ezzel szemben szaporodnak snorerjeink és ifjuságunk legjava kényszerül közvetítői foglalkozásokra.

A zsidó párt mögött való tömörülésnek nincsen és nem is lehet más célja, mint szelkes körben megszervezni a pozícióból kiszorított zsidó ifjuságot arra, hogy átrétegeződjék, produktív pályákra menjen. Ezért mutatkozik most erjedés a zsidó ifjuságban és ebből az következik, hogy a produktíválódni akaró ifjuság a zsidópárt nemzeti kereteiben valóitsa meg a maga átrétegeződését. Ez pedig csak az erre hivatott szervezet, a Zsidópárt keretén belül történhetik. A zsidópárt gyarapodó ifjusági szervezetére hárul az a feladat, hogy a maga körében propagálja az átrétegeződés eszméjét és megóvja az ifjuságot, hogy olyan pályákra menjen, amelyek súlyos kockázatot jelentenek jövője szempontjából.
Dr Hermann Lajos

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a
„Bixádi víz“
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kelemesen hat. Kapható mindenütt. Cluji lerakat: Vitromin, Calea Regele Ferdinand.

Gyémántlakodalmi ünnepély Resitán. Tudósítónk jelenti: Meleg zsidó család a moszférában ünnepelte az elmult vasárnap a közismert, tekintélyes 81 éves resitai kereskedő, Prinz Adolf hosszú, zavartalan házasságának 60 éves évfordulóját. A gyémántlakodalmi pár Prinz Adolf és 76 éves neje, született Deutsch Johanna azok közé tartoznak, akik hosszú életüket mindig a köz szolgálatába állították. Prinz Adolf egyébként Caransebesen kezdte meg élete pályafutását, ahol élénk kereskedelmi tevékenységet fejtett ki, de eközben a zsidó hitéletből is kivette részét. A 60 nevéhez fűződik ugyanis a carensebesi Chevra Kadisa és más zsidó közintézmény megalakítása. Negyven évvel ezelőtt a caremgyei Brebul községbe tette át működési helyét ahol éveken keresztül az iskolázék elnöki tisztét töltötte be. Brebulból Resitára költözött ezelőtt 20 évvel, ahol komoly nagykereskedelmi vállalatnak vetette meg alapját, melyben egyébként még most is, magas kora ellenére is serénykedik feleségével, az igazi zsidó matrónával együtt. Az ünnepély különben megható keretek között zajlott le. A gyémántlakodalmi párnak urvusa megadott, hogy számos gyermekükön kívül felnött unokáikat és dédunokáikat ebből a felemelő alkalomból ott a maguk körében láthassák. Az ünnepelt fia egyébként Prinz Mihály timisoarai borkereskedő, valamint unokája a közismert Philip László, a resitai cionista helyicsoport agilis elnöke. Az ünnepeltet az egész Bácság zsidósága szerencsekívátaival halmozta el.

Hol tölti szabadságát?

Teljes kurát pausálárban elsőrangú ellátással csak az
„EUROPA“ Román Nemzeti Utazási és Turisztikai irodáknál kaphat

Fürdőszállodák saját kezelésben és pausálkura-szerződések a következő fürdőkben: Buzias Carmen Sylva (Movila Tekerghiol), Episcopesti (Püspökfürdő), Lacul Ghilcos (Gyilkostó), Băile Herculane (Herkulesfürdő), Ocna Sibiului (Vizalkna), Sovata (Szovata) Tusnad (Tusnádfürdő).

Képviselők és kirendeltségek az ország összes nagyobb városaiban. Clujon az „Economia“ Piața Unirii 23 és „Hermes“ Calea Regele Ferdinand 13.

UJ KELET *Legujabb hírek*

Ribbentropp visszaérkezett Berlinbe és kihallgatáson jelent meg Hitlernél

Megkezdődött Rómában Eden és Mussolini eszmecseréje

Udvarias, de hideg volt Eden római fogadtatása. Az olasz-abesszin konfliktus ügyében Eden pozitív ajánlatot tesz Mussolininak

A Szovjet magáévá teszi Franciaország és a kisantant dunai politikáját

London, június 24. (Rador.) Ribbentropp és a német tengerészeti delegáció tegnap elhagyta Londont és repülőgépen visszatért Berlinbe. Ribbentropp vasárnap este érkezett haza Németországba, ahol azonnal kihallgatáson jelent meg Hitlernek, aki előtt ismertette utjának eredményeit.

Ribbentropp Londonból való elutazása előtt kijelentette, hogy az angol-német tengerészeti egyezmény előkészíti a többi probléma megoldásának útját, ami Európa reális konzolidációjának alapját fogja képezni. Anglia, Franciaország és Németország szoros együttműködése mellett nyilatkozott a német diplomata, mert ehhez csatlakoznia a többi európai állam is.

Hivatalos jelentés szerint a két állam képviselői kölcsönösen és őszintén ismertették egymással tengeri fegyverkezéseik határait a vonatkozó álláspontjukat és jövőbeni haditengerészeti építkezéseik programját.

A római Popolo d'Italia hangsúlyozza, hogy a németek várakozáson felüli eredményt könyvelhetnek el az angol tengerészeti megegyezéssel. A lap különösen találja, hogy Anglia a megegyezés létrejöttét nem tette függővé a hatalmak hozzájárulásától. Az egyezmény egyébként a cikkíró szerint Olaszországra kedvező, mert kétségtelen, hogy annak következményeként megcsappan a földközi-tengeri angol és francia hajóhad s az olasz erő a Földközi tengeren előtérbe nyomul. A világtengerészet szempontjából sem közömbös az egyezmény amiatt, hogy korlátozásnak vetették alá a német tengerészeti fegyverkezést, holott a németek a megállapodás hiányában akár korlátok nélkül is fegyverkezhetek volna a tengeren.

Eden Rómában

Róma, június 24. Eden tegnap este nyolc órakor megérkezett a római pályaudvarra, ahol Suvich és Aloisi fogadták és üdvözölték. Az angol miniszter a brit nagykövetségen szállott meg. Hétfőn a Palazzo Venezia-ban megkezdődött Eden és Mussolini eszmecseréje. Délben az olasz kormányelnök az Excelsior szállóban villásreggelit adott Eden tiszteletére.

A genfi lapokhoz érkezett jelentések szerint Eden római fogadtatása udvarias, de hideg volt. Noha karhatalmi kordont vontak a pályaudvar körzetében, erre láthatólag alig volt szükség, mert kevesen voltak kíváncsiak a rómaiak közül az angol miniszter érkezésére. Jól értesült helyen úgy tudják, hogy amennyiben nem kerül szóba az abessziniai viszály is, Eden ma már elhagyhatja az olasz fővárost.

Hivatalos római jelentés szerint a Mussolini és Eden közti tanácskozás napirendjén nem szerepel az olasz-abessziniai konfliktus ügye, de általános vélemény szerint ez a kérdés döntő szerepet fog játszani a megbeszéléseken. Olaszország helyzete előnyösnek tekinthető. Nagy-Britannia a német-angol tengerészeti egyezmény aláírásakor a versaillesi szerződéstől függetlenül járt el, valószínűleg a Népszövetség elvei ellen és mindenestre a stressai határozatokkal szemben. Most mégis Anglia az, amely Olaszországot arra akarja rábírní, hogy az abesszin kérdésben respektálja a Népszövetséget. Olaszország helyzete annál előnyösebb, mert Franciaország is teljes mértékben támogatja.

A fentiekkel kapcsolatban a Morning Post azt írja, hogy Eden római javaslatai során az olasz-abesszin viszályt illetően Anglia olyértelmű ígérteit is fogja tenni, hogy minden befolyását latbaveti Abessziniában az olasz feltételek érdekében, de csak azzal a kikötéssel, hogy Olaszország nem fog katonai erejéhez folyamodni. A lap azt hiszi, nincs kizárva, hogy Anglia az angol Szomálin keresztül utat nyit Abessziniának a tengerhez abban az esetben, ha hozzájárul az olasz követelésekhez. Az angol sajtó több más orgánuma óvatosan nyilatkozik Eden küldetése várható kihatásairól.

Ujabb római jelentés szerint Victor Emanuel olasz király kihallgatáson fogadja Eden angol minisztert.

A Paris Midi szerint Eden olaszországi tanácskozásai befejeztével újra kiszáll a francia fővárosban.

A német frontharcosok Angliában

London, június 24. A német frontharcosok angolai látogatása a brightoni ünnepek után tartott többszáz személyes bankettel ért véget. A banketten felolvasták a walesi herceg üdvözlő táviratát. Bismarck herceg követségi tanácsos mondott német részről beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy a történelem folyamán egy ízben kerültek szembe a világháborúban angolok és németek. Arra kell törekednie mindkét fél vezetőinek, hogy ehhez hasonló katasztrofális helyzet többé ne állhasson elő. A német frontharcos-

látogatás a teljes eredményesség jegyében folyt le. A lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a frontharcostalálkozóknak messze-kiható eredményei várhatók.

Litván-orsz megneemtámadási szerződés felé

Varsó, június 24. (Rador.) Rigai jelentés szerint a lett kormány nagy figyelemmel kíséri a Litvánia és Németország, továbbá Litvánia és Lengyelország közötti feszültséget. Lettország szeretné a Litvánia és szomszédai közötti helyzetet megjavítani, mert az állandó nyugtalanság a letteket is érinti.

Másrésről Litvánia tárgyalásokat akar kezdeni a szovjetekkel kölcsönös segítségi szerződés kötésére, a csehszlovák-orsz mintára, ha Lengyelország és Németország továbbra is negatív magatartást mutatnak a keleti paktummal szemben.

Barátságos megoldást nyert az észak-kínai japán-kínai viszály

Tokió, június 24. (Rador.) Az észak-kínai (chahari) viszály barátságos megoldást nyert, minek folytán katonai körök azt hiszik, elérkezett az alkalmas pillanat a Japán és Északkína, valamint Mandzsukuo közti kereskedelmi kapcsolatok kiépítésére. A legjobb eszközt erre a közlekedés felélénkítésének tartják vasúthálózat építésével, amely Északkínát Mandzsukuoval összekötné.

Egyidejű tokiói jelentés szerint a japán pénzügyminiszter nehézségekbe ütközik a jövő évi költségvetés összeállításánál, mert ugyanazon nívón akarja tartani a kiadásokat, mint a tavaly, viszont a hadügyminisztérium a 2210 milliós összköltségvetésből saját szükségletei számára 500 millió yent, a haditengerészet számára 700 milliót kér, ami a tavalyi előirányzatot 20 százalékkal haladná meg.

Chiappe volt rendőrfőnök lett a párizsi tanács elnöke

Párizs, június 24. A párizsi városi tanács mai ülésén a tanács elnökének Jean Chiappe volt rendőrprefektust, az ismert jobboldali vezért választották meg. A szélsőbaloldali tanácsosok a választás eredményeképp kiharidatése után élesen tüntettek Chiappe ellen és azt kiáltották: „Börtönbe Chiappe-al”. A botrány félórát tartott.

Az oradeai „Napló” megjelenését is felfüggesztette a cenzurahivatal

Oradea, június 24. (Az Uj Kelet tud.) Egyik előző számában közölte az Uj Kelet, hogy az oradeai hatóságok a cenzurahivatal véleményezése alapján felfüggesztette az Erdélyi Lapok, majd az Estilap megjelenését. Miután a cenzurahivatal szerint a Napló című napilap is kihágást követett el a cenzura rendszabályai ellen, előre látható, hogy a Naplót is hasonló módon büntetik. A hatósági közegek ma valóban megjelentek a Napló szerkesztőségében és közölték a lap igazgatóságával, hogy a cenzura rendszabályai ellen elkövetett kihágás miatt a lap megjelenését 12 napra felfüggesztik.

A felfüggesztés híre annál is inkább keltett nagy feltűnést a városban, mert a Naplóval együtt most már három napilap megjelenése szünetel Oradeán.

LEGUJABB SPORT

Görögország—Románia 2:2 (2:2)

A Balkán Kupa mérkőzések során Románia Creteanu (Sepsi), Chiroiu, Aabu, Vintila, Juhász, Huedan, Georgescu, Kovács, Schwartz, Bodola, Gruin összeállítású csapata 2:2 (2:2) arányban végzett Görögország csapatával. Az első gólt korből Humilis révén érik el a görögök. Ugyanúgy 2-re szaporítja a gólok számát Schwartz rugja kavarodásból Románia első gólját, majd Gruin egyenlít. A bíró feltűnően pártoskodott a görögök javára. A mérkőzés vége felé a szemén megsérült Creteanút Sepsi váltotta fel a kapuban.

Ez volt Románia utolsó Balkán Kupa mérkőzése, amelynek eredményeképpen a román csapat az utolsó helyet foglalja el.

NYARALÓK.

Kitűnő ellátást, ort. kósert is, cukorbetegnek orvosi felügyelet mellett diétás kosztot kaphatnak Hatég klimatikus gyógyhelyen. 50% vasuti kedvezmény. Cim: Dr Kepecs Hatég.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Olvassa az UJ KELET-et

Az abessziniai császár semleges vizsgálóbizottság kiküldését kéri a nagyhatalmaktól

annak bebizonyítására, hogy Abesszinia nem készít elő támadást

Háboru esetén a szomszédos muzulmán országok segítséget nyújtanak Abessziniának?

Addis Abeba, június 24. (Rador.) Az abesszin császár a következő nyilatkozatot adta a Le Matin tudósítójának: Azt mondják, hogy a szomszédos muzulmán országok segítséget fognak nekünk nyújtani háboru esetén. Nem tudom, mit higgyek e hírekről, amennyiben mi nem fordítunk senkihez. Igaz ugyan, hogy igen jó viszonyban vagyunk Yemennel és Hedzsásszal, ami azonban nem jelent szövetséget. Az egyiptomi koptok is közbenjártak érdeklünkben, mint közvetítők a római kormánynál.

A francia újságíró kérdésére, hogy Mahomed Menine török tábornok átveszi-e az abesszin haderők parancsnokságát, a császár kijelentette, hogy Mennine tábornok

tényleg Addis-Abeban tartózkodik, de nem bíztak rá semmilyen vezetést.

Végül Selassie császár újból hangoztatta Abesszinia békés szándékait s kérte a nagyhatalmaktól, küldjenek ki semleges vizsgálóbizottságot, amelynek tagjai számára az összes kiadásokat fedezi s akik hivatva lennének megállapítani, támadást készítünk-e elő, mint azzal ellenfeleink vádolnak.

AVERUS az elsőrendű borotvapenge

16. Telet Havonta évre 600, félre: Ha félre 12, detések díj KELET az dóság egye Cikkünk ut rás megjelá

Duca szobca elő

A román belpolitikai sabb és legtragikusabb szobrárt leplezték le vas Rannicul-Vulceaban.

Allig másfél esztende iai pályaudvaron I. G. jobboldali örületnek.

Demokratikus szel nyozni. Es mert maga országi példát, nem en rancia szabadságjogaiva akik e szabadságjogok nek.

Fellépett velük szem amelyhez sem az előtt következő minisztereln torsiáguk.

Ezért kellett meghal Vasárnag Rannicul-V előtt Dinu Bratianu rescu-kormányt a liber gyományaira, szellemiikai végrendeletre, an utója számára a tr elnök.

A liberális párt vez néi jobban ismeri a je tikaí vonalát; nyilván tudja, hogy miért volt nek árnyékában fels rampontokat, amelyek tevékenységében vezet talától eltért a Tatar

Az alkalom nem a le polémiák számára meg párton belüli harmónia lett szenvedjen, ha D mártírhalált halt Du vagy talán éppen az totta szükségnek az vonaláról való letérést lenlegi kormányának.

Bizonyára Dinu Brat ban tudja, hogy ha I. radt volna, sok mind meg, ahogyan meg t volna büntetlenséget u lyeek ellen oly kiméle fel a nagy halott s n fel politikai erőik, ame és a gyűlölet jelszavai

Erre emlékeztette p Dinu Bratianu a sinai nak szobra előtt.

Numecus amediu

Dies amerikai képv nyújtott be az amerika ben hatmillió Amerikai állampolgársággal meg gen" kiutasítását java mérotti amerikai mu megoldási lehetőségét.

Egyszóval az ameri van a romániai példá merus americanus" es nosítani abban az orsz történelme az „idegen legősbbi amerikai esa három évszázadra tudja

Dies amerikai képv abszurd, éppolyan meg

Abból a reakciók amely az összes fasiz amelyet a hamis és szívesen tesznek napj

Demagógikus fogás rangu az amerikai kép a karlított és naiv tö nyen keltheti azt az i nélküliség megoldása az ugynevezett idegen üldözése útján.

Holott a német p hogy a zsidók kidob ritása a munica széles megjavította volna a helyzetet, hanem még esen katasztrofálissá

Dies amerikai képv világ összes tulzó nac nel egyenlő: fasiztál vább az orránál.

Ma tovább látna és